

Školní vzdělávací program

Kořeny

Obsah

1	Identifikační údaje školy.....	3
1.1	Údaje o škole.....	3
1.2	Zřizovatel.....	3
1.3	Platnost.....	3
2	Charakteristika školy.....	4
2.1	Úplnost a velikost školy.....	4
2.2	Umístění školy.....	4
2.3	Charakteristika žáků.....	4
2.4	Podmínky školy.....	4
2.5	Spolupráce s dalšími institucemi.....	5
2.6	Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery.....	5
2.7	Charakteristika pedagogického sboru.....	5
2.8	Interdisciplinární přístup – dlouhodobé projekty.....	6
3	Autoevaluace.....	7
3.1	Hodnocení žáků.....	7
3.2	Autoevaluace školy (oblasti, kritéria, nástroje, časové rozvržení).....	7
4	Charakteristika ŠVP.....	10
4.1	Zaměření školy.....	10
4.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	12
4.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	16
4.4	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných.....	20
4.5	Začlenění průřezových témat.....	21
4.6	Rozvoj klíčových kompetencí.....	22
5	Učební plán.....	24
5.1	Přehled celkových dotací.....	24
5.2	Formy práce.....	27
6	Učební osnovy.....	30
6.1	Trivium.....	30
6.2	Český jazyk.....	33
6.3	Anglický jazyk.....	37
6.4	Další cizí jazyk.....	42
6.5	Matematika.....	45
6.6	Svět v souvislostech.....	52
6.7	Tělesná výchova.....	101
7	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků.....	107
7.1	Hodnocení žáků.....	107
7.2	Kritéria hodnocení.....	107
7.3	Způsoby hodnocení.....	108

1 Identifikační údaje školy

1.1 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: 5. ScioŠkola Praha – základní škola, s.r.o.

ADRESA ŠKOLY: Prusíkova 2577/16, Stodůlky, Praha 13 155 00

JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY: Jaroslava Tykalová

ZÁSTUPCE ŘEDITELE ŠKOLY: Lukáš Rak

KONTAKT: email: paha13@scioskola.cz

web: <http://paha13.scioskola.cz/>

I.Č.: 07116331 **REDIZO:** 691 012 245

1.2 Zřizovatel

scio s.r.o.

IČO: 10779442

DIČ: CZ10779442

Zapsána v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C., vložka 347418

1.3 Platnost

PLATNOST OD:

DATUM PROJEDNÁNÍ VE ŠKOLSKÉ RADĚ: 11.10.2021

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 11.10.2021

Ředitel školy

Jaroslava Tykalová

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

5. ScioŠkoly Praha – základní škola s.r.o. je koncipována pro vzdělávání od 1. do 9. ročníku až pro 150 žáků. Její součástí je školní jídelna - výdejna, družina a dvě venkovní atria. Smluvní podmínky o podnájmu garantují plnohodnotné a dlouhodobé využívání.

2.2 Umístění školy

Škola je umístěna v nově zrekonstruované administrativní části OC Velká ohrada, kde má k dispozici jedno křídlo 1. patra. Vnější okolí představuje klidnou část Prahy 13. V docházkové vzdálenosti se rozprostírá Prokopského údolí poskytující žákům mnoho travnatých ploch a lesních porostů. Bytová a městská vybavenost zajišťující nezbytné potřeby zase umožňuje rozvíjet poznávací kompetence běžného života. Pro dostupnost školy lze využít pestrou škálu způsobů, a to prostředky MHD, (konkrétně stanice metra B Lužiny s následnou pěší chůzí nebo do stanice Nové Butovice a pak dojezdem autobusem), autem nebo pěšky po komunikacích k tomu určené.

2.3 Charakteristika žáků

Škola je připravena vzdělávat žáky ve věku 6-16 let, z různých sociálních vrstev společnosti a umožňuje tak vznik komunity dětí s pestrou směsicí zájmů, talentů a národností. Spojovacím článkem je respektující přístup k individualitě jednotlivce, podporující kooperaci jak v homogenních věkových skupinách, tak mezi ročníkovými a současně akcent na budování zdravých vzájemných vztahů a rozvoji kompetencí potřebných pro budoucnost.

2.4 Podmínky školy

Škola je soukromá, financovaná kromě příspěvku MŠMT, zejména díky školnému, dobrovolným a sponzorským darům.

Škola disponuje atypickými moderními prostory. V nichž jsou vedle pěti základních učeben vybavených lavicemi, školními židlemi, multifunkčními dekoracemi, koutky na změnu formy práce ve výuce, stále rozrůstající se školní knihovna, zóny pro odpočinek s gauči, pracovní koutek s počítači, společná kuchyň určená primárně k rozvoji dětí, řádírna, relaxační místnost pojmenovaná podle vytvořené malby žáků „stroměčkárna“, výtvarný ateliér, dílna vybavená pracovním materiálem jako je dřevo, plast, papír, a jiné, a mnoho dalších včetně pracovních pomůcek v podobě např. mikroskopů, barev, lepidel, deskových her atd., a také náradí (pilky, kladiva, šroubováky a další potřebné náradí). V celém prostoru je k dispozici bezdrátové připojení k internetu.

Jednou z přijatých podmínek školy je budovat přirozené a podněcující místo trvalého vzdělávacího procesu. Pro dané budujeme síť externistů pro jejich zapojení se do života školy, jeho organizace či přímo do vzdělávacího procesu. Neméně významnou skupinou naplňující záměr podmínek školy jsou samotní rodiče a rodiny dětí. Umožňujeme rodičům a podporujeme je, aby pro školu

uvnitř i vně organizovali rozličné vzdělávací a rozvojové aktivity. Projevený zájem aktivně a pravidelně se zajímat o vzdělávání, spoluvytvářet kulturu a jedinečnost školy, být její součástí a respektovat vzniklá pravidla a hodnoty jsou také základním kritériem pro přijetí do školního vzdělávání vedle ověření nezbytných předpokladů školní zralosti.

2.5 Spolupráce s dalšími institucemi

Pro měnící se svět pohlížíme na školu jako na živý a rozvíjející se organismus, který potřebuje pravidelný kontakt a součinnost s okolním světem. Ten utváříme budováním vztahové sítě oslovováním a zvaním inspirativních osobností, zapojováním neziskových organizací, firem, kulturních a vzdělávacích institucí a také spoluprací zástupců úřadu MČ Praha 13. Tato síť zahrnuje primárně místní instituce s ambicí i za pomyslné hranice okolí školy i ČR. Tímto konáním také postupně rozšířujeme nabídku vzdělávacích možností pro děti i průvodce.

2.6 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Rodič je pro Scioškolu zcela zásadní partner ve výchově a vzdělávání. Od rodičů žáků patřící do školy očekáváme, že se budou fakticky účastnit života školy. Činíme pro ně podněcující aktivity k tomu a vytváříme podmínky umožňující např. účastnit se podle potřeby vyučování, mít kontinuální přehled o obsahu a plánech výuky na aktuální i následující období. Zajímáme se o jejich profesi a oceňujeme, když se je rodiče snaží přiblížit i ostatním dětem naší školy.

2.7 Charakteristika pedagogického sboru

Vizí neboli tvář pedagogického sboru – týmu je tvořena tvůrčími odborníky, profesionály, které práce baví, je jejich posláním. Je barevná vlastní pestrostí zájmů jednotlivců a jejich osobností.

Jednotlivcům týmu říkáme průvodci, neboť pomáhají dětem se orientovat v neustále se měnícím světě. Provázejí je na cestě za poznáním. Pomáhají odhalovat a pracovat na jejich silných stránkách, jedinečnosti specifickou vzdělávací cestou každého dítěte. Usnadňují dětem určit si co, kdy a jak se učit.

Sbor v našem pojetí není jen prostý součet jednotlivců, ale vnitřně provázaný živoucí organismus, kde každý jednatel přispívá k fungování celku. Organismus, který neustále reflektuje skutečnost, vyvíjí se a zdokonaluje.

Průvodci proto společně připravují výukový obsah a společně jím provázejí děti a poskytují jim zpětnou vazbu.

Minimálním cílem práce týmu průvodců je naplnění cílů stanovených Rámcovým vzdělávacím programem (RVP) pro základní vzdělávání, jinými slovy naplnění všech požadavků daných českou legislativou. Kromě toho se průvodci snaží působit v dalších oblastech, které vnímáme jako nepostradatelnou součást komplexního vzdělání, a které jsou popsány níže a jsou v souladu s platnými českými normami ze souvisejících oblastí. Pro dosažení výukových, znalostních a postojoyých cílů využívají průvodci škálu pedagogicky opodstatněných metod, strategií a forem výuky. Neomezují se jen na jednu pedagogickou školu, doktrínu, směr nebo metodiku, nýbrž vybírají z portfolia možností ty účinné, užitečné a efektivní s ohledem na časové hledisko momentálního vývoje daného žáka.

Průvodci se každodenně zdokonalují a rozvíjí ve své práci, hledají a utváří metody, strategie a formy výuky pro jednotlivé děti i jejich skupiny. Za tím účelem aktivně vyhledávají a účastní se nejrůznějších projektů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, v čemž jim vychází vstřícné vedení školy i zřizovatel.

Pedagogický sbor dále podporují odborní konzultanti (interní nebo externí), jejichž znalosti a zkušenosti přispívají k plánování výuky a jejímu interdisciplinárnímu pojetí.

Všichni průvodci a další pracovníci působící na škole procházejí náročným přijímacím a zaškolovacím řízením.

Velikost pedagogického sboru, jeho odborná kvalifikovanost a rozvoj odpovídají rozsahu skupiny žáků a cílům, které jsou uvedeny v tomto dokumentu.

2.8 Interdisciplinární přístup – dlouhodobé projekty

Základním stavebním kamenem výukové koncepce je práce ve věkově smíšených pracovních skupinách, které se po několik týdnů i měsíců, záleží na potřeb projektu či učebního plánu, setkávají při řešení společných témat, takzvaně tematických celků. Téma v sobě přirozeně spojuje motivy z různých vzdělávacích oblastí, tak jak jsou definovány v předmětu Svět v souvislostech. Výuka v tematických celcích může nabývat podoby projektů, kurzů, přednášek, workshopů, problémové výuky, badatelské výuky atd. Typické pro tematický celek je jeho mezioborový charakter. Tematické celky navrhuje zpravidla průvodci, ale možnost navrhnout vlastní téma má i každý žák školy.

3 Autoevaluace

3.1 Hodnocení žáků

Hodnocení žáků je organickou součástí fungování školy. Těžiště hodnocení vnímáme ve smysluplné a včasné zpětné vazbě. Jejím cílem je umožnit dětem i rodičům, aby se odpovědně účastnili jak reflexe, tak i plánování dalšího studijního postupu pomocí stanovování konkrétních cílů pro bezprostředně následující období. Hodnocení v naší škole není zaměřeno na srovnávání dětí mezi sebou. Hodnocení nesmí být používáno jako trest, ale naopak, jako nástroj posilující vnitřní motivaci dítěte. Proto děti postupně učíme adekvátnímu sebehodnocení a práce se zpětnou vazbou.

Smyslem je, aby děti postupně přebíraly odpovědnost za vlastní učení, uměly si vědomě a efektivně vybírat učební strategie a techniky a postupovaly v souladu se svými možnostmi, zájmy a silnými stránkami.

Uplatňovaným nástrojem jsou setkání s rodiči a dětmi v pravidelných cyklech (na základě individuální dohody mezi průvodci, dítětem a rodičem) k tripartitním rozhovorům, které shrnují výsledky předchozího období (minimálně půlročního) a kde si průvodce, dítě a rodič nastavují cíle a metody pro další období. Z těchto schůzek se pořizují zápisy ve formě srozumitelné zejména pro dítě.

V naší škole se snažíme ke každému dítěti přistupovat individuálně a vytvářet pro každé dítě

individualizovaný studijní plán, nad kterým přebírá postupně (dle svých možností a vyspělosti) kontrolu dítě a vědomě tak utváří postup svého vzdělávání.

Ve škole aktivně pracujeme s chybou, kterou vnímáme jako důležitý prvek učení, jež pomáhá dětem hledat a nacházet cesty k správným či žádoucím řešením problémů.

Kvantitativní klasifikace je nahrazena slovním hodnocením.

Bližší pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou obsažena ve Školním řádu.

3.2 Autoevaluace školy (oblasti, kritéria, nástroje, časové rozvržení)

Cílem autoevaluačních aktivit je zhodnocení stavu v klíčových oblastech fungování školy a následné zefektivnění procesu vzdělávání a řízení školy jako instituce. Škola průběžně sleduje prioritně těchto 5 oblastí:

1) Obsah a průběh vzdělávání ve smyslu

- a) zda zvolené strategie a formy vzdělávání jsou v souladu s ŠVP a očekáváními a možnostmi průvodců a potřebami dětí,
- b) zda zvolené formy hodnocení jsou pro děti a rodiče srozumitelné a naplňují své cíle. Zda se k dětem přistupuje v dostatečné míře individuálně,
- c) zda škola reflektuje soudobý stav poznání a aktuální podobu kognitivních věd.

2) Výsledky vzdělávání

zda a v jaké míře škola naplňuje požadavky RVP ZV, očekávání rodičů i možnosti dětí.

7

3) Klima školy zda se děti, průvodci i další pracovníci školy ve škole cítí bezpečně,

- a) zda ve škole panují dobré vztahy,
- b) zda klima školy přispívá k rozvoji vnitřní motivace dětí.

4) Materiálně technické vybavení školy zda děti a průvodci mají k dispozici vše, co potřebují pro svou práci.

5) Další vzdělávání pracovníků a odborný růst zda pracovníci školy (pedagogičtí i nepedagogičtí) mají dostatečné podmínky pro svůj odborný růst, zda tyto možnosti využívají.

Oblasti autoevaluace	Kritéria autoevaluace	Nástroje autoevaluace	Časové rozvržení
----------------------	-----------------------	-----------------------	------------------

Obsah a průběh vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> - soulad s ŠVP - soulad s očekáváními a možnostmi průvodců - efektivnost hodnocení - míra individualizace - soulad s nejlepší světovou praxí 	Pravidelná hodnocení (tripartita, výstupy sebehodnocení, vzájemného hodnocení), komunitní kruh, pozorování, evidence pozorovaných jevů, ankety, hospitace, kulaté stoly, dotazníky	Průběžně dle harmonogramu
Výsledky vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> - soulad s RVP ZV - soulad s očekáváním rodičů a dětí 	Použití interních i externích evaluačních nástrojů (např. testy)	Dle potřeby
Klima školy	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečí - vztahy - motivace 	Diskuse, teambuildingové aktivity, komunitní kruh, pozorování, dotazníky, supervize	Průběžně dle harmonogramu
Materiálně technické vybavení školy	<ul style="list-style-type: none"> - vybavenost v souladu s potřebami 	Diskuse, porady	Průběžně dle harmonogramu
DVPP	<ul style="list-style-type: none"> - podmínky pro rozvoj - využívání možností 	Diskuse, porady, hodnocení pracovníků	Průběžně dle harmonogramu

Autoevaluce je realizována v 8. měsíci daného školního roku, kdy její dílčí části mohou být realizovány i dříve s ohledem na potřeby a situaci ve škole. Představuje zdroj pro hodnocení

naplňování cílů daného školního roku a pro plán nadcházejícího školního roku. 9

4 Charakteristika ŠVP

4.1 Zaměření školy

Záběr školy je na komplexní vzdělávání dětí s cílem „co nejlépe umožnit dětem mít naplněný a spokojený život v proměnlivých podmínkách dnešního světa“. Připravujeme děti na produktivní život v polovině 21. století. Vycházíme z předpokladu, že svět se neustále a čím dál rychleji mění a ve stále větší míře klade na děti nové požadavky na jejich znalosti, dovednosti i postoje. Proto v našem školním vzdělávacím programu klademe velký důraz na rozvíjení těch dovedností a postojů, u kterých předpokládáme, že je budou naše děti ve svém životě ve zvýšené míře potřebovat.

Základní stavební kámen při práci s dětmi je akcentace individualizace, práce s vnitřní motivací, pozorností, rozvíjení dobrých vztahů a aktivní přijetí zásad fair play.

4.1.1 Mění se svět

Jak bude vypadat svět za čtvrt století, s jistotou říci nemůžeme, možných scénářů je mnoho. Je pravděpodobné, že společnost se bude proměňovat stále rychlejším tempem. Je nemožné přesně předpovědět, jaké požadavky na ně budou v budoucnu kladeny, proto považujeme za důležité rozvíjet kompetence a dovednosti, které jim v budoucnu dopomohou k tomu vyrovnávat se se změnami a aktivně hledat nové možnosti a utvářet prostředí kolem sebe.

Děti bude čekat více možností a životních cest, budou nuceny neustále volit a nést důsledky. Narůstající míra svobody, tolerance, vzdělanosti, cestování a dostupnosti informací množství těchto voleb ještě zvyšuje. Mít mnoho možností s sebou kromě velké svobody nese i velkou míru odpovědnosti a nutnost rozhodovat se: něco přijmout, jiné odvrhnout a nést za to odpovědnost (a to i za to, co jsme neučinili).

Naše děti proto vedeme k tomu, aby se uměly rozhodovat a přijímat výsledek svých voleb. Nabízíme jim dostatek podnětů a aktivit pro poznání sebe sama a svých silných stránek; podněcujeme odvahu, zodpovědnost a optimistický pohled na svět.

Technologický vývoj proměňuje strukturu práce, jelikož stále více práce přebírají technologie a zaměstnanci se s novými vynálezy musí učit pracovat. v důsledku toho již dnes ubývá rutinní práce, zejména té manuální a přibývá práce nerutinní a to jak manuální (pečovatelé), tak i kognitivní (dnes např. analytici, vývojáři, programátoři, pracovníci PR).

Usnadňuje se přístup k informacím, kterých je neobyčejně velké množství a tak se musíme učit je třídit, analyzovat a vybírat.

Naše děti proto systematicky učíme pracovat s novými technologiemi, kriticky posuzovat informace. Podporujeme u dětí odolnost a flexibilitu tak, aby byly v budoucnu schopné se adaptovat na změny způsobené technologickým rozvojem.

Spolu s rozvojem technologií narůstá množství informací, které jsou dostupné téměř všem. Internet je prostředkem emancipace, osvobození a rovnosti pro velkou část lidstva. Vědění a znalosti již nejsou dostupné jen úzké elitě, ale jsou tu pro všechny, co mají zájem. To s sebou nese rizika zneužití, ale také to otevírá nové pole svobody, vědění a možností.

Naše děti proto systematicky učíme efektivně a kriticky pracovat s informacemi, nalézat je, analyzovat, posuzovat a zasazovat do kontextu. Vedeme děti k tomu, aby k nim dokázaly zaujmout vlastní postoj na základě dosavadních znalostí, kritického myšlení i vlastních hodnot a etiky. Stavíme na interdisciplinaritě a průřezových tématech.

S velkou pravděpodobností zažijí naše děti proměny struktury pracovních pozic během svého produktivního života několikrát. A budou na ně muset reagovat, učit se nové věci, hledat nová uplatnění. Pracovní trh bude zřejmě proměnlivý, nejistý a bude vyžadovat, aby se naše děti uměly celý život učit novým znalostem a hlavně dovednostem, měly dobré sociální dovednosti, byly odolné a znaly dobře samy sebe a své silné stránky.

Našim dětem proto systematicky nabízíme aktivity, které budou podporovat přirozenou dětskou touhu se učit a navazovat a rozvíjet bezpečné sociální kontakty ať již v rámci školy či mimoškolních aktivit. Vedeme děti tak, aby jim neustálé učení nebylo na obtíž, ale radostí a výzvou.

V posledních 20 letech došlo ke globalizaci, zploštění a zmenšení světa. I nejexotičtější destinace jsou snadno dostupné, máme přátele po celém světě, studovat a pracovat můžeme kdekoli. Lidé ze zemí odlišných kultur přicházejí k nám a spousta nás a našich dětí odchází pracovat do zahraničí. Tento vývoj může plodit obavy, nebo nás obohacovat. Můžeme na něj nadávat, nebo se z něj těšit, ale ani jedno jej nezastaví. Je naší realitou a pravděpodobně i budoucností.

Naše děti proto systematicky učíme respektovat druhé, rozumět jim a obstát ve složitých mezilidských i mezikulturních situacích.

Jsou však věci, které se pravděpodobně nezmění, protože jsou nám lidem vlastní a do velké míry definují naše lidství jako takové. Vždy budeme chtít a potřebovat někoho milovat, mít přátele a sdílet s nimi radosti i strasti, zakládat rodiny, těšit se ze svých dětí a ukazovat jim svět.

Stejně vždy budeme toužit po příjemném domově, místě bezpečí a spočinutí. A to bez ohledu na to, zda celý život strávíme v jednom městě, či se každoročně budeme stěhovat. I v budoucnosti budeme chtít dělat věci, které pro nás mají smysl, a u kterých věříme, že jsou dobré. Věci, v něž budeme věřit a které budou dle našeho nejlepšího vědomí a svědomí přispívat k dobru světa i našich individuálních životů.

Vždy budeme chtít mít alespoň trochu život pod kontrolou a ve svých rukou, nepodléhat manipulaci a vnějším okolnostem. Vždy budeme toužit po autonomii. Vždy se budeme chtít bavit a smysluplně trávit svůj volný čas. Prostě vždy, bez ohledu na změny světa, budeme toužit po tom, abychom byli šťastní. A to samé si budeme přát pro své děti.

Pro naše děti se proto snažíme budovat školu, která bude příjemným a bezpečným místem, kde děti budou moci dělat věci, které pro ně budou mít smysl a kde se děti naučí převzít kontrolu nad svým vzděláváním a životem, i přijmout spoluodpovědnost za svět, ve kterém žijí.

4.1.2 Každé dítě je jiné

Více pohybu, více prostoru na otázky, více tvoření, více času. Každé dítě potřebuje něco jiného. Každý „scioškolák“ s průvodcem a rodiči sestavuje svůj individuální plán učení a aktivit, který se odvíjí od jeho schopností a potřeb. Usilujeme o to, aby všechny děti dosáhly elementární úrovně v základních oblastech a měly možnost se mimořádně rozvinout v oblastech svého zájmu či silných

stránek. Zároveň si děti mohou u nás v bezpečném prostředí vyzkoušet studijní přístupy, které jim nejsou přirozeně nejbližší, ale mohou je posunout dál a přispět k jejich komplexnímu rozvoji.

4.1.3 Vnitřní motivace

Nejlepší motivace je, když děti mohou dělat věci, které jsou pro ně zvládnutelnou výzvou, dávají jim smysl a umožňují jim být součástí něčeho většího.

Děti proto často pracují na reálných projektech (naplánovat výlet, vydat knihu, připravit výstavu...). Spoustu podstatných věcí se tak učí zdánlivě mimochodem. Chyby považujeme za přirozenou součást učení, děti za ně netrestáme špatnými známkami. Průvodci pravidelně poskytují dětem i rodičům srozumitelnou zpětnou vazbu.

4.1.4 Respektující přístup

Věříme, že k tomu, aby byl člověk šťastný, je mimo jiné potřeba, aby měl dobré a respektující vztahy s druhými lidmi. Průvodci ve ScioŠkole rozvíjejí s dětmi osobní vztah a podporují zdravé vztahy mezi dětmi. Dbáme i na kvalitní vztahy mezi průvodci a zajímá nás, jak rodiče vnímají naši práci. Průvodci se pravidelně setkávají s dětmi individuálně. Děti často pracují ve skupinkách a učí se od sebe navzájem (i tím, že učí druhé). Snažíme se rozvíjet i vztahy mezi žáky navzájem. k tomu slouží projektový způsob práce, ve kterém spolupracují děti stejného ročníku, i celoškolní projekty a programy jednotlivých školních kolejí, při kterých spolupracují žáci napříč ročníky. Důsledně uplatňujeme respektující a provázející přístup.

4.1.5 Fair play

Chceme, aby děti, které projdou ScioŠkolou, žily dobré a spokojené životy a aby byly aktivními tvůrci budoucího světa. Jsme přesvědčení, že dobrý život má ten, kdo něčeho čestně dosáhl, váží si sám sebe, rozvinul své silné stránky, respektuje ostatní a ostatní respektují jeho, umí se radovat ze života a má odvahu prosazovat, co je správné. V takovém duchu děti ve škole doprovázíme v jejich poznávání světa, druhých a v první řadě sebe sama.

4.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Východiskem pro naše uvažování o volbě vzdělávacích strategií lze shrnout do následujících 4 základních tezí:

4.2.1 Všechny děti mají přirozenou schopnost a potřebu se učit, připravovat se do budoucího života.

Budeme ji podporovat, rozvíjet, kultivovat a směřovat.

- Budeme pro děti vytvářet stimulační prostředí a nabízet jim důstojné výzvy. •

Chceme, aby učení dávalo dětem smysl.

- Chybu pokládáme za nezbytný zdroj poznání a popud k dalšímu hledání. •

Víme, že otázky jsou často důležitější než odpovědi.

- Snažíme se, aby děti poznávaly do hloubky a nezůstávat na povrchu jevů a věcí. 12
- Podporujeme tvořivost.
- Podporujeme vnitřní motivaci.
- Chceme si dopřát radost z objevování.

4.2.2 Každé dítě je jedinečné.

Každé má jedinečnou strukturu osobnosti, své silné i slabší stránky, různé jsou dosavadní zkušenosti, potřeby, možnosti i cíle a různé jsou i způsoby, jakými se děti učí. Jedinečnost dětí budeme maximálně respektovat.

- Každý si přináší do školy své předporozumění, my na něm stavíme, nepopíráme ho. • Nabízíme dětem výzvy a překážky v zóně jejich nejbližšího rozvoje.
- Každé dítě potřebuje svobodu, ale zároveň podporu, laskavost a citlivé vedení. • Nikdo nemůže vědět všechno, ale každý má právo ukázat, co umí, a může se naučit. • Víme, že každý potřebuje na učení svůj čas a my mu ho dáme.
- Každý by však měl ve všech oblastech dosáhnout úrovně, která ho nebude omezovat v jeho životě.

4.2.3 Děti se učí pořád, nejen ve škole a nejen, když si to uvědomují – svět vzdělává.

Dětství a dospívání je plnohodnotná část života, nikoli jen příprava na něj. Žitý život vzdělává často lépe než škola.

- Škola není uzavřený organismus – jsme otevřeni podnětům zvenku, pozveme svět do školy, pustíme školu do světa.
- Škola přestává být místo – „zde a v daném čase“, a stále více je to soubor aktivit, které děti mohou konat kdykoliv a kdekoliv.
- Rodiče participují na životě školy.
- Chceme, aby vliv školy v životě dítěte školu přesahoval.

4.2.4 Učení probíhá dobře jen v prostředí, ve kterém se děti cítí bezpečně

- Budujeme dobré vztahy mezi dětmi, mezi dětmi a dospělými i dospělými navzájem.
 - Vzájemně si důvěřujeme.
 - Navzájem se respektujeme.
 - Společně stanovujeme a dodržujeme pravidla.
 - Máme jasně vymezené hranice.
 - Přijímáme zodpovědnost za sebe i své okolí.

- Podstupujeme přiměřená rizika.

4.2.5 Metody výchovné a vzdělávací práce

Jsme škola otevřená rozmanitým podnětům. Nedržíme se dogmaticky jedné určité pedagogické 13

doktríny. Věříme, že není jen jedna konkrétní metoda či pedagogická škola, která by byla vhodná absolutně. Svou práci stavíme na individuálním přístupu k dítěti, a proto k různým dětem a různým cílům volíme různé metody, u kterých vždy vyhodnocujeme jejich vhodnost, potenciální efektivitu a proveditelnost. Z teorií a metod, které jsou pro nás inspirativní a které častěji bereme v potaz při plánování výuky, lze uvést např.:

- Konstruktivismus (Tonucci, Hejný)
- Provázející výchova (Pelikán)
- Respektující výchova (Nováčková, Gordon, Goleman, Kopřivovi)
- Metody osobnostní a sociálních výchovy (Valenta)
- Kooperativní učení (Kasíková)
- Projektová výuka (Kratochvílová, Kašová, Tomková, Dvořáková)
- Čtením, psaním ke kritickému myšlení
- Globální výchova (Pike, Selby)

4.2.6 Způsoby výuky

Zde uvádíme nejčastější způsoby vedení vzdělávací a výchovné práce.

• Projektové vyučování

Ve škole pracujeme s několika typy projektů. Ústřední téma je vždy zpracováváno z různých pohledů, které pak propojením umožňují hlubší a komplexnější porozumění než jednooborové vnímání jevů a problémů. Tento přístup rozvíjí všechny klíčové kompetence definované v RVP ZV a navíc umožňuje přirozeně začleňovat a aktivně rozvíjet průřezová témata.

• Skupinové učení

Žáky často rozdělujeme do pracovních skupin nebo je necháváme tyto skupiny spontánně vytvářet. V jejich rámci si děti osvojují, vedle informací o učivu, také dovednost spolupracovat, rozdělovat práci, plánovat ji a další pracovní, komunikační a sociální kompetence.

• Kooperativní vyučování

Během kooperativního vyučování skupinu rozdělujeme do malých skupin či zpočátku jen dvojic, v nichž děti komunikují tváří v tvář. Úkoly, před které jsou děti stavěny, by měly vycházet z principu, že dosažení úkolu je vázáno na spolupráci s ostatními tak, jak to také ve spoustě zaměstnání skutečně funguje. Jestliže tedy dítě bude na úkolu pracovat s ostatními, naučí se více či zvládne úkol rychleji či lépe. Důležité je, že díky plnění úkolů, při nichž se dítě dozvídá nové vědomosti, se učí i dovednostem sociálním. Zpočátku se jim může učit jakoby mimochodem,

mnohem efektivnější však pracovat s nimi jako s vědomým cílem, který se pak na konci hodiny reflektuje. Tento přístup rozvíjí všechny klíčové kompetence definované v RVP ZV a navíc umožňuje aktivně rozvíjet průřezová témata.

• **Problémové vyučování**

Tam, kde je to možné, nepředkládáme žákům hotové informace, ale na základě toho, co vědí, formulujeme problém, který pak mají žáci řešit. Žáci při této metodě pracují buď individuálně, ve dvojici nebo skupině. Problémovou metodou žáci rozvíjejí své kompetence k řešení problémů.

• **Návaznost učiva na životní zkušenosti žáků**

Aktivně využíváme představ, které žáci o probíraném jevu získali ve svém předchozím životě, tedy dříve než je systematicky probíráno ve škole. Samotné kompetence si zde buduje sám žák, průvodce mu svou činností vytváří bezpečnou oporu. Úlohou průvodce při tomto postupu je mimo jiné navozovat takové situace, ve kterých si žák uvědomuje nejen to, co již ví, ale také to, co ještě neví, a je motivován k tomu, aby si vědomosti, dovednosti, znalosti doplnil, případně upravil. Tímto podporujeme vnitřní motivaci dětí a kompetenci k učení a řešení problémů.

• **Vrstevnické vyučování – učení vyučováním**

Výsledky pedagogického výzkumu i praxe ukazují, že nejvíce se člověk naučí to, co sám učí. Schopnosti, dovednosti a znalosti totiž musí být při učení propojeny souvislostmi s velkými přesahy do jiných oblastí. Při použití této metody se učitel se žákem (žáky) dohodne na tématu, které bude (budou) prezentovat jiným žákům. Učitel přitom plní funkci poradenskou. Touto metodou žáci rozvíjejí zejména své kompetence k učení, kompetence komunikační a kompetence pracovní. Vedeme děti k tomu, aby se podílely na učení mladších spolužáků a dle svých možností jim pomáhali.

• **Školní společenstva a metoda komunitních kruhů**

Základní sociální jednotkou ScioŠkoly je společenstvo, které sdružuje nejvýš dvacet dětí napříč věkovým spektrem. Společenstvo se v pravidelných intervalech setkává a realizuje vlastní program, jehož těžiště je především v rozvíjení sebepoznání a posilování schopnosti aktivní a solidární kooperace. Kolej je patronována jedním až dvěma průvodci, v závislosti na počtu dětí ve společenstvu, a představuje stabilní sociální skupinu žáka. Nad rámec běžné výuky je kolej také centrem mimoškolních aktivit, výletů a akcí s rodiči.

V rámci projektů i při programu jednotlivých společenstev dochází k setkáním žáků, kteří sedí často skutečně v kruhu a společně řeší aktuální problémy, reflektují průběh výuky a svou roli v něm, hledají odpovědi na otázky spojené s výchovou nebo vzděláváním. Zde je vytvářen bezpečný prostor pro prezentování, formování i případnou korekci postojů dětí k nejrůznějším otázkám, skutečnostem, které se jich týkají. Komunitní kruhy rozvíjejí hlavně kompetence komunikační, občanské, sociální a kompetence k řešení problémů.

• Pedagogické projekty

Jde o vyučovací metodu, kterou jsou žáci vedeni k samostatnému zpracování zadaných úkolů a získávají zkušenosti praktickou činností a experimentováním. Výhodou této metody je, že propojuje život školy s praxí. Pedagogické projekty napomáhají rozvoji kompetencí k učení, k řešení problémů, kompetencí pracovních a v případě propojení s metodou skupinového učení i kompetence komunikační.

• Vzdělávání v souvislostech

Dalším způsobem, který umožňuje žákům pohlížet na svět a lidskou společnost globálně, je vzdělávání v souvislostech. Ty nejsou vždy předkládány jako hotové a neměnné, žáci je objevují aktivně vlastní činností. Tento přístup je realizován v rámci integrovaných předmětů a aktivního vytváření mezipředmětových vztahů. Také tento postup rozvíjí všechny klíčové kompetence stanovené RVP ZV.

Výše uvedené vzdělávací strategie nejsou jedinými, které jsou ve škole používány. Jsou však těmi, které se používají častěji.

4.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše škola staví na důsledné individualizaci výuky, kdy k reflexi předchozího období a nastavování plánu na další období dochází v obdobně dlouhých cyklech. V rámci tohoto mechanismu je možné do určité míry reflektovat i specifické vzdělávací potřeby žáků se zdravotním či sociálním znevýhodněním.

Jestliže průvodce vysleduje u žáka projevy, které by mohly být způsobeny specifickou poruchou učení nebo jiným zdravotním či sociálním handicapem, informuje o svém zjištění zákonné zástupce žáka a společně s nimi a příslušným odborníkem (školní psycholog či školní speciální pedagog) hledá další cesty individualizace výuky.

Jestliže zákonní zástupci žáka požádají o vyšetření žáka pedagogicko-psychologickou poradnu (dále jen PPP), popřípadě speciálně pedagogické centrum (dále jen SPC) či středisko výchovné péče a toto akreditované pracoviště potvrdí, že se jedná o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), je žák dále vzděláván a hodnocen na základě doporučení odborného pracoviště a individuálního vzdělávacího plánu vytvořeného na podkladě diagnostických závěrů z vyšetření. S poskytnutými údaji zacházíme jako s důvěrnými.

Výuku se snažíme individualizovat natolik, aby se dítě bez stresu vzdělávalo podle svých možností a potřeb a návštěva odborného pracoviště nesloužila jako ochrana dítěte před systémem, ale naopak jako prostředek jeho zefektivnění.

Věkově heterogenní skupiny v některých situacích umožňují vytváření pracovních skupin dle potřeb jednotlivých žáků, jejich schopností a dovedností. Umožňujeme zařadit žáky se specifickými potřebami v daném oboru do takové skupiny, která nejvíce vyhovuje jeho schopnostem a tempu.

4.3.1 Stupně podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

1. stupeň podpůrných opatření

Cílem podpůrných opatření v tomto stupni je aplikovat běžně dostupné metody, formy práce, které při správné aplikaci mohou působit jako prevence zhoršování školní úspěšnosti žáka. Správné uplatnění podpůrných opatření příslušejících prvnímu stupni může být důvodem, proč se žák „optimálně stabilizuje“ ve svém výkonu a nedostane se do spirály školních neúspěchů, nechuti ke vzdělávání a v nejhorším případě i propadu do vyšších stupňů podpory – tato situace se pochopitelně nemůže týkat žáků, kterým kvůli objektivitě potíží vyplývajících z jejich zdravotního postižení náleží od počátku vyšší stupeň podpory.

Podpůrná opatření v tomto stupni identifikují průvodci. Slouží jim k tomu pozorování žáka v celé šíři jeho působení ve škole, dlouhodobé hodnocení, znalost sociálního zázemí, znalost aktuálního zdravotního stavu či rodinné situace žáka.

Jako podpora je vhodné využívání metod a forem výuky respektujících obecné didaktické zásady, využívání způsobů výuky adekvátních pedagogické situaci s důrazem na individuální práci se žákem a upřednostnění metod reflektujících učební styly žáka, metod aktivního učení se zaměřením na prevenci únavy a metod na podporu motivace. Úprava vzdělávacího obsahu neovlivňuje úroveň školních výstupů.

Intervence by měla být zaměřena na podporu školní úspěšnosti v rámci běžného provozu. Ve zvýšené míře se využívá spolupráce se spolužáky v rámci třídy a spolupráce s rodiči při přípravě na výuku. Jako pomůcky se využívají běžně dostupné učebnice, doplněné o materiály na procvičování učiva, přehledy učiva, materiály určené k vizualizaci učiva (např. časové a číselné osy atp.).

2. stupeň podpůrných opatření

Cílem podpůrných opatření v tomto stupni je zařazovat takové speciálně pedagogické metody a formy práce, které je učitel schopen realizovat bez závažnějších dopadů na vzdělávání ostatních žáků ve třídě. Optimální je plné zapojení žáka do společné výuky s důrazem na individuální přístup k žákovi.

Tato opatření se realizují na základě doporučení ŠPZ, jejichž pracovník v závěru zprávy z vyšetření (doporučení) identifikuje potřebu podpůrných opatření ve stupni 2. Jsou respektována doporučení ŠPZ týkající se organizace vzdělávání.

Výuka žáka je organizována po většinu času společně se třídou, na specifické činnosti může být vytvořena skupina žáků s obdobným problémem ve vzdělávání. Z individuálně nastavené organizace vzdělávání vyplývají i metody a formy používané ve výuce. Průvodce by měl být schopen pružně reagovat na žákovy individuální vzdělávací potřeby.

V případě potřeby (na základě doporučení ŠPZ) se žák vzdělává s podporou didaktických či speciálnědidaktických pomůcek. Obsah učiva odpovídá ŠVP, některé výstupy však mohou být redukovány v závislosti na možnostech žáka

(v tomto případě musí být zpracován IVP).

V tomto stupni podpory lze využít vzdělávání s podporou plánu pedagogické podpory, v případě potřeby je možné využít i IVP. IVP však zpravidla neobsahuje doporučení úprav ve všech oblastech, které upravuje platná legislativa. Stanovená opatření jsou vyhodnocována ve spolupráci

se ŠPZ, které je doporučilo. Do vzdělávání žáka může v tomto stupni podpory vstoupit další pedagogický pracovník, doba jeho působení je však omezená. Významnou roli zde může sehrát tzv. sdílený asistent. Vzhledem k časovému omezení potřeby podpory není sdílený asistent určen k jednomu konkrétnímu žákovi, ale působí operativně při podpoře většího počtu žáků v konkrétních pedagogických situacích, které jeho účast vyžadují. Podpůrná opatření ve 2. stupni vycházejí vždy z doporučení ŠPZ a zahrnují i efektivní podpůrná opatření z 1. stupně podpory.

3. stupeň podpůrných opatření

Charakter potíží žáka ve vzdělávání v tomto stupni podpory vyžaduje takové dílčí úpravy v organizaci a průběhu vzdělávání, které již závažněji zasáhnou do organizace práce se skupinou, v níž je žák vzděláván. Rozsah těchto opatření zahrnuje zejména úpravy ve vzdělávacích podmínkách a postupech režimu školní práce a domácí přípravy. Tato opatření se realizují na základě doporučení ŠPZ, jehož pracovník v závěru zprávy z vyšetření (doporučení) identifikuje potřebu podpůrných opatření ve stupni 3.

Odborná speciálně pedagogická a psychologická intervence je nutná. Podpora je poskytována školou v užší spolupráci se ŠPZ. Při vzdělávání je nutno využívat speciálních forem, metod, postupů a je nutné rovněž respektovat možnosti žáka při hodnocení výsledků vzdělávání.

Žáci jsou obvykle vzděláváni s využitím individuálního vzdělávacího plánu. Kromě běžných výukových materiálů jsou využívány i speciální učebnice, didaktické, kompenzační a rehabilitační pomůcky, v odůvodněných případech je pak ŠPZ indikováno využití asistenta pedagoga. I v tomto stupni podpory může působit tzv. sdílený asistent.

Stanovená opatření jsou vždy v určených intervalech vyhodnocována ve spolupráci se školským poradenským zařízením. Podpůrná opatření ve 3. stupni vycházejí vždy z doporučení ŠPZ a zahrnují i efektivní podpůrná opatření z 1. a 2. stupně podpory.

4. stupeň podpůrných opatření

Charakter potíží žáka ve vzdělávání vyžaduje podstatné úpravy v organizaci a průběhu vzdělávání, ve stanovení postupu při jejich nápravě i forem nápravy. Tato opatření se realizují na základě doporučení ŠPZ, jehož pracovník v závěru zprávy z vyšetření (doporučení) identifikuje potřebu podpůrných opatření ve stupni 4.

Žák vzdělávaný formou individuální integrace je vzděláván vždy s podporou IVP. Při vzdělávání je nutné využívání speciálních učebnic, speciálních didaktických, kompenzačních a rehabilitačních pomůcek a ve většině případů je nutná i rozsáhlejší úprava pracovního prostředí ve třídě (upravené pracovní místo). Výuka předmětů speciálně pedagogické péče odpovídající speciálním vzdělávacím potřebám žáka je zajišťována pedagogem s příslušnou kvalifikací.

Obvyklá je potřeba dalšího pedagogického pracovníka nebo další osoby podílející se na práci se žákem – např. asistent pedagoga s odbornou kvalifikací odpovídající jeho náplni práce.

Podpůrná opatření ve 4. stupni vycházejí vždy z doporučení ŠPZ a zahrnují i efektivní podpůrná opatření z 1.–3. stupně podpory.

5. stupeň podpůrných opatření

Charakter potíží žáka ve vzdělávání vyžaduje nejvyšší míru přizpůsobení organizace, obsahu, forem a metod vzdělávání vzdělávacím potřebám žáka a respektování jeho možností a omezení při hodnocení výsledků vzdělávání. Obsah učiva je vždy modifikován, případně i výrazně redukován

vzhledem k možnostem žáka.

Při vzdělávání je nezbytné využívání speciálních učebnic a dalších alternativních výukových materiálů, speciálních didaktických, finančně náročných kompenzačních a rehabilitačních pomůcek a vždy je nutná i úprava pracovního prostředí ve třídě (škole). Výuka předmětů speciálně pedagogické péče odpovídající speciálním vzdělávacím potřebám žáka je zajišťována s využitím terapeutických metod a s podporou pomůcek pedagogem s příslušnou odbornou kvalifikací individuálně, případně ve skupině s podporou (často s podporou dalšího pedagogického pracovníka).

Je oprávněné poskytovat individuální pedagogickou nebo speciálně pedagogickou péči i mimo vyučování v rámci školy. Vzniká potřeba zařazení dalšího pedagogického pracovníka nejen na dobu výuky odpovídající učebnímu plánu žáka, ale i na umožnění účasti žáka na dalších školních aktivitách souvisejících se vzděláváním (školní družina, zájmové kroužky apod.).

Podpůrná opatření v 5. stupni vycházejí vždy z doporučení ŠPZ a zahrnují i efektivní podpůrná opatření z 1.–4. stupně podpory.

4.3.2 Tvorba, realizace a vyhodnocování Plánu pedagogické podpory (PLPP) Zpracování PLPP je zpravidla iniciováno třídním průvodcem popř. školním speciálním pedagogem či školním psychologem na základě pozorování žáka. K získání podkladů slouží pozorování žáka v celé šíři jeho působení ve škole, dlouhodobé hodnocení, znalost sociálního zázemí, znalost aktuálního zdravotního stavu či rodinné situace žák.

PLPP zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsob vyhodnocení naplňování plánu. Plán vypracovává zpravidla výchovný poradce nebo třídní průvodce ve spolupráci se školním psychologem či školním speciálním pedagogem a rodiči. S PLPP je seznámen žák, jeho zákonní zástupci i další pedagogičtí pracovníci školy.

Vyhodnocení účinnosti PLPP je provedeno po třech měsících. Pokud nedochází k naplňování cílů PLPP doporučí škola zákonnému zástupci žáka návštěvu ŠPZ.

4.3.3 Tvorba, realizace a vyhodnocování Individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

IVP je zpracován na základě doporučení ŠPZ ve spolupráci třídního učitele a výchovného poradce. IVP se vypracovává na dva roky a je průběžně vyhodnocováno naplňování stanovených cílů ve spolupráci s rodiči a ŠPZ. IVP obsahuje především závěry (doporučení) ŠPZ, priority vzdělávání a dalšího rozvoje žáka, specifikace předmětů, jejichž výuka je realizována podle IVP a použítá podpůrná opatření.

Škola se zavazuje umožnit v IVP, pokud zdravotní postižení neumožňuje realizaci vzdělávacího obsahu některého vyučovacího předmětu z ŠVP nebo jeho části, nahradit příslušný vzdělávací obsah nebo jeho část příbuzným nebo jiným vzdělávacím obsahem, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků.

IVP se realizuje v běžných hodinách i na školních akcích. S IVP je seznámen žák a jeho zákonní zástupci. Vzdělávání podle IVP je možné pouze na základě informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Pedagogický sbor je s IVP pravidelně seznamován na pedagogických radách a v případě potřeby na týdenních poradách.

4.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Postup výuky u žáků nadaných je obdobný jako u žáků se znevýhodněním. Vycházíme totiž z toho, že i mimořádně nadaný žák má své specifické vzdělávací potřeby, které je možné v maximální možné míře reflektovat a podle nich uzpůsobit výuku.

Vzhledem k tomu, že v naší škole je výuka důsledně individualizována, a to průběžně, je možné takové specifické potřeby zohlednit při plánování výuky.

V případě, že průvodce identifikuje u žáka projevy mimořádného nadání, informuje o tom zákonné zástupce a společně s nimi a případně dalšími odborníky (školní psycholog, školní speciální pedagog či jiná zařízení zabývající se praxí s mimořádně nadanou mládeží) hledají optimální cesty pro další edukaci.

4.4.1 Tvorba, realizace a vyhodnocování Plánu pedagogické podpory (PLPP) Zpracování PLPP je zpravidla iniciováno třídním průvodcem popř. školním psychologem či školním speciálním pedagogem na základě pozorování žáka v celé šíři jeho působení ve škole. PLPP je obvykle zpracováván pro nadané žáky tak, aby byl umožněn jejich další rozvoj.

PLPP zahrnuje zejména charakteristiku žáka, stanovení cílů podpory a způsob vyhodnocení naplňování plánu. Plán vypracovává zpravidla výchovný poradce nebo třídní průvodce ve spolupráci se školním psychologem či školním speciálním pedagogem a rodiči. S PLPP je seznámen žák, jeho zákonní zástupci i další pedagogičtí pracovníci školy.

Vyhodnocení účinnosti PLPP je provedeno po třech měsících.

4.4.2 Tvorba, realizace a vyhodnocování Individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

IVP je zpracován pro mimořádně nadaného žáka na základě doporučení ŠPZ ve spolupráci třídního učitele a výchovného poradce. IVP se vypracovává na dva roky a je průběžně vyhodnocováno naplňování stanovených cílů ve spolupráci s rodiči a ŠPZ.

IVP obsahuje

- a) závěry (doporučení) ŠPZ,
- b) závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka,
- c) údaje o způsobu poskytování individuální péče,
- d) vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka,
- e) seznam doporučených učebnic, učebních pomůcek a materiálů,
- f) určení pedagogického zabezpečení péče o mimořádně nadaného žáka

S IVP je seznámen žák a jeho zákonní zástupci. Vzdělávání podle IVP je možné pouze na základě informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Pedagogický sbor je s IVP pravidelně seznamován na pedagogických radách a v případě potřeby na týdenních poradách.

4.5 Začlenění průřezových témat

Použité zkratky: Svět v souvislostech (SvS), Trivium (TR), Český jazyk (ČJ), Anglický jazyk (AJ), Matematika (MA)

4.5.1 Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Tematický okruh	1. ročník	2. - 5. ročník	6. - 9. ročník
Osobnostní rozvoj	SvS, Tr, AJ	SvS, AJ, ČJ, MA	SvS, ČJ, AJ, MA
Sociální rozvoj	SvS, Tr, AJ	SvS, AJ, ČJ, MA	SvS, ČJ, AJ, MA
Morální rozvoj	SvS	SvS	SvS

4.5.2 Výchova demokratického občana (VDO)

Tematický okruh	1. ročník	2. - 5. ročník	6. - 9. ročník
Občanská společnost a škola	SvS	SvS	SvS
Občan, občanská společnost a stát	SvS	SvS	SvS
Formy participace občanů v politickém životě	SvS	SvS	SvS
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	SvS, TR, AJ	SvS, AJ, ČJ, MA	SvS, ČJ, AJ, MA

4.5.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Tematický okruh	1. ročník	2. - 5. ročník	6. - 9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	SvS	SvS	SvS
Objevujeme Evropu a svět	SvS	SvS	SvS
Jsme Evropané	SvS	SvS	SvS

4.5.4 Multikulturní výchova (MkV)

Tematický okruh	1. ročník	1. - 5. ročník	6. - 9. ročník
Kulturní diference	SvS, Tr, AJ	SvS, AJ, ČJ	SvS, AJ

Lidské vztahy	SvS, Tr, Aj	SvS, AJ	SvS, ČJ, AJ, MA
Etnický původ	SvS	SvS	SvS
Multikulturalita	SvS	SvS	SvS
Princip sociálního smíru a solidarity	SvS	SvS	SvS

21

4.5.5 Environmentální výchova (EV)

Tematický okruh	1. - 5. ročník	6. - 9. ročník
Ekosystémy	SvS	SvS
Základní podmínky života	SvS	SvS
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	SvS	SvS
Vztah člověka k prostředí	SvS	SvS

4.5.6 Mediální výchova (MV)

Tematický okruh	1. ročník	2. - 5. ročník	6. - 9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	SvS, TR, ČJ, AJ	SvS, ČJ, AJ	SvS, AJ, ČJ
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	SvS, TR, AJ	SvS, ČJ, AJ, MA	SvS, ČJ
Stavba mediálních sdělení	SvS, TR, AJ	SvS, ČJ, AJ	SvS, ČJ
Vnímání autora mediálních sdělení	SvS, TR, AJ	SvS, ČJ, AJ	SvS, ČJ
Fungování a vliv médií na společnost	SvS, TR, AJ	SvS, ČJ, AJ	SvS, ČJ
Tvorba mediálního sdělení	SvS, TR, AJ,	SvS, ČJ, AJ	SvS, ČJ
Práce v realizačním týmu	SvS, TR, AJ	SvS, ČJ, AJ, MA	SvS, AJ, ČJ

4.6 Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence: k. k učení (KU), k. k řešení problémů (KŘP), k. komunikativní (KK), k. sociální a personální (KSP), k. občanské (KO), k. pracovní (KP)

Prostředky	Kompetence
Svobodná (volná) práce žáků	KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP
Podnětné, připravené prostředí	KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP
Věková heterogenita	KK, KSP, KU
Komunitní kruhy	KŘP, KK, KSP, KO
Problémové vyučování	KU, KŘP, KK, KP
Projektová výuka	KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP
Propojení učiva s reálným životem	KU, KO, KP
Společné vytváření pravidel	KŘP, KK, KSP, KO, KP
Vzájemná respektující komunikace	KK, KSP, KO
Vedení žáků k empatii, naslouchání, vnímání, toleranci odlišností, respektu k druhým a sobě	KK, KSP, KO
Vlastní plánování a organizace aktivit žáky	KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP

22

Samostatné vyhledávání informací	KU, KŘP, KK, KP
Možnost vlastního kreativního řešení tématu/problému	KU, KŘP, KP
Samostatná práce	KU, KŘP, KP
Spolupráce	KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP
Prezentace vlastní práce	KU, KK, KSP, KO, KP
Práce s vlastní zodpovědností	KU, KŘP, KSP, KO, KP
Práce s chybou a sebekontrolou	KU, KŘP, KP
Sebehodnocení a sebereflexe	KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP
Spolupráce s rodinou, společné akce	KU, KŘP, KK, KSP, KO

5 Učební plán

5.1 Přehled celkových dotací

1.	Trivium	Český jazyk a literatura	3	20
		Matematika a její aplikace	3	
	Anglický jazyk	Cizí jazyk	3	
	Svět v souvislostech	Český jazyk a literatura	2	
		Matematika a její aplikace	2	
		Člověk a jeho svět	2	
		Umění a kultura	2	
		Člověk a svět práce	1	
	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	2	
2.	Český jazyk	Český jazyk a literatura	3	22
	Matematika	Matematika a její aplikace	3	
	Anglický jazyk	Cizí jazyk	3	
	Svět v souvislostech	Český jazyk a literatura	3	
		Matematika a její aplikace	2	
		Člověk a jeho svět	2	
		Umění a kultura	3	
		Člověk a svět práce	1	
	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	2	

3.	Český jazyk	Český jazyk a literatura	3	22
	Matematika	Matematika a její aplikace	3	
	Anglický jazyk	Cizí jazyk	3	
	Svět v souvislostech	Český jazyk a literatura	3	
		Matematika a její aplikace	2	

24

		Člověk a jeho svět	2	
		Umění a kultura	3	
		Člověk a svět práce	1	
	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	2	
4.	Český jazyk	Český jazyk a literatura	3	26
	Anglický jazyk	Cizí jazyk	3	
	Matematika	Matematika a její aplikace	3	
	Svět v souvislostech	Český jazyk a literatura	5	
		Cizí jazyk	1	
		Matematika a její aplikace	2	
		Člověk a jeho svět	3	
		Umění a kultura	2	
		Člověk a svět práce	1	
		Informační a komunikační technologie	1	
Tělesná výchova	Člověk a zdraví	2		

5.	Český jazyk	Český jazyk a literatura	3	26
	Anglický jazyk	Cizí jazyk	3	
	Matematika	Matematika a její aplikace	3	
	Svět v souvislostech	Český jazyk a literatura	5	
		Cizí jazyk	1	
		Matematika a její aplikace	2	
		Člověk a jeho svět	3	
		Umění a kultura	2	
		Člověk a svět práce	1	
		Informační a komunikační technologie	1	
Tělesná výchova	Člověk a zdraví	2		
6.	Český jazyk	Český jazyk a literatura	3	28
	Matematika	Matematika a její aplikace	3	

25

	Anglický jazyk	Cizí jazyk	3	
	Svět v souvislostech	Český jazyk a literatura	5	
		Cizí jazyk	1	
		Matematika a její aplikace	2	
		Člověk a příroda	3	
		Člověk a společnost	2	
		Člověk a svět práce	1	

		Informační a komunikační technologie	1	
		Umění a kultura	2	
	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	2	
7.	Český jazyk	Český jazyk a literatura	3	29
	Matematika	Matematika a její aplikace	3	
	Anglický jazyk	Cizí jazyk	3	
	Další cizí jazyk	Další cizí jazyk	2	
	Svět v souvislostech	Český jazyk a literatura	1	
		Matematika	1	
		Cizí jazyk	1	
		Člověk a příroda	4	
		Člověk a společnost	3	
		Člověk a svět práce	1	
		Informační a komunikační technologie	2	
		Umění a kultura	2	
		Člověk a zdraví	1	
Tělesná výchova	Člověk a zdraví	2		
8.	Český jazyk	Český jazyk a literatura	3	31
	Matematika	Matematika a její aplikace	3	
	Anglický jazyk	Cizí jazyk	3	
	Další cizí jazyk	Další cizí jazyk	2	
	Svět v souvislostech	Český jazyk a literatura	2	

		Matematika a její aplikace	2	
		Cizí jazyk	1	
		Člověk a příroda	4	
		Člověk a společnost	3	

26

		Člověk a svět práce	1	
		Informační a komunikační technologie	2	
		Umění a kultura	2	
		Člověk a zdraví	1	
	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	2	
9.	Český jazyk	Český jazyk a literatura	3	31
	Matematika	Matematika a její aplikace	3	
	Anglický jazyk	Cizí jazyk	3	
	Další cizí jazyk	Další cizí jazyk	2	
	Svět v souvislostech	Český jazyk a literatura	2	
		Matematika a její aplikace	2	
		Cizí jazyk	1	
		Člověk a příroda	4	
		Člověk a společnost	3	
		Člověk a svět práce	1	
		Informační a komunikační technologie	2	
		Umění a kultura	2	

		Člověk a zdraví	1	
	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	2	

V souladu s vyhláškou č. 48/2005 Sb. lze na prvním i druhém stupni na výuku některých předmětů dělit třídy na skupiny, vytvářet skupiny žáků ze stejných nebo různých ročníků nebo spojovat třídy.

5.2 Formy práce

5.2.1 Výuková hodina (Ma, Aj, Čj, Trivium, Tv)

Vyučování s cílem poskytnout dostupnou a zajímavou formou co největší množství informací z daného oboru.

Žák získává kompetence:

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence pracovní

5.2.2 Svět v souvislostech

a) Svět v souvislostech

Svět v souvislostech je projektové vyučování probíhající v delších celcích. V rámci jednotlivých projektů děti bádají a užívají znalosti v praxi. Poznatky získané v matematice, češtině nebo angličtině se prohlubují. Dovednosti, které už děti mají, jsou přirozeně rozšiřovány v zóně nejbližšího rozvoje. Mezioborové souvislosti tak nemusíme uměle vyhledávat, ale nacházíme je napříč všemi obory.

Žák získává kompetence:

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence občanské
- Kompetence pracovní

b) Ranní kruh

Společenstvo je setkání dětí napříč věkovými skupinami s kmenovým průvodcem. Jeho cílem je naladit se na společný den. Náplní jsou motivační aktivity, tmelící hry, hovory o aktuálních tématech ve skupině či společná snídáně. Sdílení zkušeností a vzájemná interakce v užší skupince

děti buduje tolik potřebné sociální dovednosti.

Žák získává kompetence:

- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence občanské
- Kompetence pracovní

e) Samorost

Děti zde získávají zpětnou vazbu z předmětů za celý týden, plánují společně s průvodcem cíle na týden další a samostatně si doplňují vědomosti.

Žák získává kompetence:

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence pracovní

d) Shromáždění

Pravidelné celoškolské shromáždění, kde se učíme demokratickému způsobu jednání. Témata k projednání se shromažďují celý týden na nástěnce. Fórum je nástrojem pro tvorbu i zánik pravidel.

Žák získává kompetence:

- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence občanské

5.2.3 Online výuka

Prezenční výuka je v případě doplňována pomocí digitálních technologií. V takovém případě je výuka rozložena mezi setkáváním v digitálním prostředí (audio a video komunikace, chat) a samostatné práci na dohodnutém zadání.

Žák získává kompetence:

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence komunikativní
- Kompetence pracovní

6 Učební osnovy

6.1 Trivium

6.1.1 Charakteristika předmětu

Vzdělávací oblasti: Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace

Obsahové vymezení:

Trivium je předmět pro žáky prvního ročníku, který slučuje předměty čtení, psaní a matematiku. Zaměřuje se na rozvoj prvopočátečního čtení a psaní, předčtenářské a čtenářské gramotnosti, psaného projevu, rozvoj matematických představ, matematické gramotnosti a dovedností, které se s těmito oblastmi pojí. V Triviu žáci rozvíjejí a upevňují dovednosti, které jim v následujících ročnících umožní hlouběji se zapojit zejména do tematických celků a nastartovat studijní autonomii. Pro výuku čtení a psaní využíváme primárně genetickou metodu. V případě individuálních potřeb žáků nabízíme alternativní metody dle dohody se zákonnými zástupci žáka.

Časové vymezení:

V 1.-3. ročníku je předmět realizován s časovou dotací 6 hodin týdně.

Organizační vymezení:

Předmět Trivium realizuje vzdělávání v duchu moderních pedagogických poznatků. Vzdělávací obsah je integrován do jednoho celku, což umožňuje žákovi poznávat a učit se v souvislostech, ponořit se do zvolené problematiky, využívat připravené vzdělávací nabídky a prostředí třídy dle vlastního zájmu a úrovně. Možnost volného pohybu v připraveném prostředí, možnost zvolit si způsob práce a odpovědnost za vlastní volbu podporují rozvoj klíčových kompetencí. Vyučovací bloky trvají většinou 45 minut, což umožňuje žákům plně se soustředit na zvolené téma.

Průvodce sleduje práci dětí, vede si záznamy o jejich pokrocích a oblastech jejich zájmu. Podle potřeby pomáhá žákům plánovat, členit a řídit práci.

Formy předmětových celků:

- Trivium

Organizační formy výuky:

- individuální práce volná práce)
- spolupráce dětí (vzájemná pomoc a učení, volná práce dvojic a malých skupin) • komunitní kruh
- individuální lekce (učitel - žák)
- skupinové lekce (učitel - skupina žáků)
- samostatná práce skupin podle zadaných kritérií
- individuální práce žáka podle zadaných kritérií
- projekty
- školní akce

Výchovné a vzdělávací strategie:

- průvodce respektuje osobnost a individuální potřeby žáka
- průvodce připravuje prostředí a zajišťuje vhodné podmínky pro rozvoj a učení žáků • průvodce

diferencuje svůj přístup k žákům dle jejich schopnosti samostatné práce a kde je to možné, ustupuje do pozadí

- pokud je to možné, ponechává průvodce volbu tématu a materiálu na žákovi, na jeho individuální připravenosti se problémem zabývat a v případě potřeby ukazuje žákovi, co je třeba zvládnout před dosažením stanoveného cíle
- průvodce pracuje s žáky pomocí individuálních i skupinových lekcí, v nichž prezentuje možné postupy práce
- průvodce pozoruje jednotlivé děti i celý kolektiv a na základě pozorování zařazuje vhodné aktivity
- průvodce využívá souvislostí mezi tématy i souvislostí s realitou blízkou žákovi • na postupu práce se průvodce domlouvá s žákem, dílčí vzdělávací cíle stanovuje průvodce ve spolupráci s žákem a jeho zákonným zástupcem
- žák si zakládá výsledky své práce do portfolia, učitel pomáhá dítěti vést přehled o zvládnutých okruzích učiva
- průvodce si vede záznamy o pokrocích žáka a o dosažených cílech vzdělávání

6.1.2 Vzdělávací obsah předmětu Trivium

1.1.1 Vzdělávací obsah předmětu Trivium

1.1.1.1 Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace, obor Český jazyk

1. stupeň

01. - 3. ročník

Komunikační a slohová výchova		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti orientuje se v jednoduchém textu, rozumí základní myšlenky, shrnuje obsah textu a popisuje hlavní postavy vyhledává informace v tištěných zdrojích přiměřených věku a schopnostem	- hlasité a tiché čtení s důrazem na porozumění textu - práce s textem - seznamování s kritickým myšlením - vyhledávání v tištěných textech
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Čtení s porozuměním Orientace v mluveném slově	- práce a jednání dle pokynů - práce s textem
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- rétorická cvičení
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Osvojí si základní hygienické a pracovní návyky spojené se psaním	- Správné držení těla - Úklid pracovního stolu
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky;	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; zvládá kontrolu vlastního písemného	- Psaní písmen - Psaní číslic - Grafomotorická cvičení

kontroluje vlastní písemný projev	projevu	
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	zápis sdělení a informací
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	dějová posloupnost vyprávění

Jazyková výchova		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	rozliší první, další a poslední písmeno ve slově skládá písmena do slov; vizuálně rozliší podobné tvary písmen, k velkým písmenům přiřadí malá, dodržuje správné pořadí písmen; sluchově odliší a zapíše dlouhé a krátké samohlásky; zapíše dvojhásky	- Písmeno na začátku, uprostřed a na konci slova - Zrakové vnímání - Sluchové vnímání - Hláskování
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- slova opačná - slova souřadná - slova nadřazená - slova podřazená - slova příbuzná - význam slov
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	- práce s textem
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- slovní druhy
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- světy jednoduché - věty složené - spojovací výrazy
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	rozliší v textu druhy vět, správně je zapíše, použije správnou intonaci při jejich vyslovení	- druhy vět
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- tvrdé souhlásky - měkké souhlásky - vyjmenovaná slova - hlasové skupiny: dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - ú/ů - velká písmena

--	--	--

Literární výchova		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Zvládá čtení a přednášení z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty Přiměřené věku si volí knihy ke čtení dle vlastního zájmu.	- přednes, reprodukce - dramatizace - sdílení námětů ke čtení
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vyjádří své pocity z přečteného textu	- tvorba recenzí, sdílení zážitků z četby - rozhovory o knihách, literárních postavách - pozorný poslech
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- poslech a četba - básničky - tvorba veršů - pohádka
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Tvořivě pracuje s literárním textem, dle svých schopností	- techniky čtenářské gramotnosti a kritického myšlení - kladení účelově zaměřených otázek - popis literárních postav - Dramatizace textu

1.1.1.1 Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace, obor Matematika

1. stupeň

1.-3. ročník

Číslo a početní operace		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Použije přirozené číslo v různých modelech. Vytvoří soubor prvků se stejným počtem i hodnotou. Vysvětlí a znázorní pojmy polovina, třetina, čtvrtina, pětina, šestina.	-abaku -autobus -ciferník -dětský park -krokování
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Rozhodne a zapíše rovnost a nerovnost. Porovnává počet i veličiny různých skupinách objektů.	-mince -číslo jako počet -rozděl figurky -rytmus
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na	zobrazí číslo na číselné ose uspořádá číselnou řadu	-slovní úlohy -výstaviště

číselné ose	znázorní jednociferná záporná čísla	-součtové trojúhelníky -sousedé -schody -rodina -práce s daty -pavučiny -myslím si číslo -kombinatorika a pravděpodobnost -hadi -rovnost a nerovnost
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	vypočítá z paměti jednoduché operace sčítání a odčítání	
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Vytvoří slovní úlohu pro ostatní. Vysvětlí a vyřeší zadanou slovní úlohu.	

Geometrie v rovině a prostoru		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje a vymodeluje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	pojmenuje, a namaluje čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, úsečku, přímku popíše krychli, kvádr, kouli, pyramida uvede příklad použití v realitě dokreslí obrázek dle osových souměrnosti porovnává velikost útvarů, měří a rozhodne, který útvar je větší, menší Po předchozím odhadu změří délku úsečky	--origami -dřívka -sítě krychle -krychlové stavby -parkety -vláčky
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině		
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky		

6.2 Český jazyk

6.2.1 Charakteristika předmětu

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Obsahové vymezení:

Předmět Český jazyk se samostatně vyučuje od druhého ročníku. Cílem předmětu je rozšiřovat základy gramatiky a poskytnout tak žákům funkční nástroje pro kultivované vyjadřování písemnou i mluvenou formou, rozšiřovat a obohacovat slovní zásobu. V předmětu Český jazyk se vyučuje z celé vzdělávací oblasti RVP Jazyk a jazyková komunikace pouze část Jazyková výchova. Části Komunikační a slohová výchova a Literární výchova jsou součástí předmětu Svět v souvislostech.

Časové vymezení:

Předmět je vyučován od 4. ročníku s dotací 3 hodin týdně.

Organizační vymezení:

Formy předmětových celků:

- Český jazyk od 4. třídy

Organizační formy výuky:

- individuální práce (volná práce)
- spolupráce dětí (vzájemná pomoc a učení, volná práce dvojic a malých skupin) • komunitní kruh
- individuální lekce (učitel - žák)
- skupinové lekce (učitel - skupina žáků)
- samostatná práce skupin podle zadaných kritérií
- individuální práce žáka podle zadaných kritérií
- projekty
- školní akce

Výchovné a vzdělávací strategie:

- průvodce respektuje osobnost a individuální potřeby žáka
- průvodce připravuje prostředí a zajišťuje vhodné podmínky pro rozvoj a učení žáků
- průvodce diferencuje svůj přístup k žákům dle jejich schopnosti samostatné práce a kde je to možné, ustupuje do pozadí
- pokud je to možné, ponechává průvodce volbu tématu a materiálu na žákovi, na jeho individuální připravenosti se problémem zabývat a v případě potřeby ukazuje žákovi, co je

třeba zvládnout před dosažením stanoveného cíle

- průvodce pracuje s žáky pomocí individuálních i skupinových lekcí, v nichž prezentuje možné postupy práce
- průvodce pozoruje jednotlivé děti i celý kolektiv a na základě pozorování zařazuje vhodné aktivity
- průvodce využívá souvislostí mezi tématy i souvislostí s realitou blízkou žákovi
- na postupu práce se průvodce domlouvá s žákem, dílčí vzdělávací cíle stanovuje průvodce ve spolupráci s žákem a jeho zákonným zástupcem
- žák si zakládá výsledky své práce do portfolia, učitel pomáhá dítěti vést přehled o zvládnutých okruzích učiva
- průvodce si vede záznamy o pokrocích žáka a o dosažených cílech vzdělávání 34

6.2.2 Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk

1. stupeň 4. - 5. ročník

Jazyková výchova		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Čtení a rozbor textů hledání slov s opačným významem určování vztahu mezi slovy třídění slov v textu dle významu určování slovních druhů
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Rozhovory zaměřené na užívání gramatických tvarů slov vyprávění příběhů a zážitků

ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- Ve čteném textu si všímá pravopisných pravidel přiměřených věku a dovednostem a aplikuje je v psaném projevu
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	synonyma antonyma homonyma slova citově zabarvená (kladně i záporně)
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	stavba slova slovotvorba odvozování slov
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	ohebné a neohebné slovní druhy časování sloves skloňování jmen mluvnické kategorie jmen a sloves tvary určité a neurčité

35

ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- slova spisovná a nespisovná
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	podmět a přísudek podmět vyjádřený a nevyjádřený

ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	věta jednoduchá souvětí vzorce souvětí spojky a spojovací výrazy
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- spojky a spojovací výrazy
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	vyjmenovaná slova a slova příbuzná koncovky podstatných a přídavných jmen vzory podstatných jmen
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- shoda přísudku s podmětem

2.stupeň 6. - 9. ročník

Jazyková výchova		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	zvuková stránka jazyka spisovná výslovnost
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	stavba slova tvoření slov přenesená pojmenování význam slov
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	práce s jazykovými příručkami rozvoj slovní zásoby

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	určování slovních druhů mluvnické kategorie mluvnické významy a tvary slov skloňování obecných jmen přejatých skloňování cizích vlastních jmen
--	---	---

36

ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	druhy vět podle postoje mluvčího slovní zásoba kultura řeči a jazyka čeština jako jeden ze slovanských jazyků
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	souvětí souřadné a podřadné vztahy mezi VH a druhy VV větné ekvivalenty
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	interpunkce ve větě jednoduché a souvětí psaní velkých písmen pravopisná cvičení
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	útvary českého jazyka skupiny jazyků

6.3 Anglický jazyk

6.3.1 Charakteristika předmětu

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Obsahové vymezení:

Předmět Anglický jazyk je předmět pro všechny žáky 1. - 9. ročníku. Žáci pracují ve věkově smíšených skupinách podle vlastní úrovně. Cílem předmětu je poskytnout žákům dostatečné jazykové vybavení potřebné pro základní komunikaci s lidmi z cizích zemí, porozumění jednoduchým anglicky psaným a mluveným textům a psaní jednoduchých textů vlastních. Zaměřuje se na všechny jazykové dovednosti, jimiž jsou mluvení, psaní, čtení a poslech, jakož i na znalosti jazyka jako je výslovnost, gramatika, slovní zásoba a funkční fráze. Kurz klade důraz na komunikační složku jazyka. Především pak mluvení, poslechu a výslovnosti je dáвана hlavní důležitost. Předmět se dále zaměřuje na používání situací ze skutečného světa, tvoření pozitivního vztahu k jazyku, pravidelné a systematické opakování osvojené látky, kontextualizaci obsahu a aktivity podporující kreativitu a přemýšlení. V Anglickém jazyce žáci rozvíjejí a upevňují

dovednosti, které jim v následujících ročnících umožní hlouběji se zapojit do vybraných tematických celků a nastartovat studijní autonomii.

Časové vymezení:

Od 1. ročníku je předmět realizován s časovou dotací 3 hodin týdně.

Organizační vymezení:

Předmět Anglický jazyk probíhá ve vybraných učebních prostorách a to vždy s jedním nebo dvěma průvodci. Vyučovací bloky trvají většinou 45 minut a hodina probíhá třikrát týdně. Díky tomuto systému má dítě možnost osvojit si nové znalosti a dovednosti po menších, stravitelných kouscích. Dále má dostatek prostoru na pravidelné opakování nově nabytých znalostí a osvojených dovedností. Aktivity v předmětu jsou koncipovány stylem “student- centred” výuky. Žáci jsou zde vedeni k vlastní zodpovědnosti za své učení, nutnosti hledání vlastních odpovědí a používání průvodce jako pomocníka, nikoli autority, na své cestě ke zlepšení svých jazykových znalostí a dovedností. Průvodce dále vede děti k pravidelnému sebehodnocení, sleduje jejich práci, vede si záznamy o jejich pokrocích a oblastech jejich zájmu. Podle potřeby pomáhá žákům plánovat, členit a řídit práci.

Formy předmětových celků:

- Anglický jazyk

Organizační formy výuky:

- individuální práce (volná práce)
- spolupráce dětí (vzájemná pomoc a učení, volná práce dvojic a malých skupin) • práce v páru (žák – žák)
- skupinové lekce (učitel - skupina žáků)
- samostatná práce skupin podle zadaných kritérií
- individuální práce žáka podle zadaných kritérií
- projekty
- školní akce

Výchovné a vzdělávací strategie:

- průvodce respektuje osobnost a individuální potřeby žáka
- průvodce připravuje prostředí a zajišťuje vhodné podmínky pro rozvoj a učení žáků
- průvodce diferencuje svůj přístup k žákům dle jejich schopností, vede děti stylem “student centred” učení, žáci si na všechny poznatky přicházejí sami
- průvodce ponechává v některých případech volbu tématu a materiálu na žákovi, na jeho individuální připravenosti se problémem zabývat a v případě potřeby ukazuje žákovi, co je třeba zvládnout před dosažením stanoveného cíle
- průvodce používá řadu možností interakce, samostatnou práci studenta, párovou a skupinovou práci a práci v celé skupině
- průvodce pozoruje jednotlivé děti i celý kolektiv a na základě pozorování navrhuje vhodné

aktivity

- průvodce využívá souvislostí mezi tématy i souvislostí s realitou blízkou žákovi
- na postupu práce se průvodce domlouvá s žákem, dílčí vzdělávací cíle stanovuje průvodce ve spolupráci s žákem a jeho zákonným zástupcem
- žák si zakládá výsledky své práce do portfolia, učitel pomáhá dítěti vést přehled o zvládnutých okruzích učiva
- průvodce si vede záznamy o pokrocích žáka a o dosažených cílech vzdělávání 38

6.3.2 Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk

1. stupeň 1. - 5. ročník

Řečové dovednosti		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	aktivity na porozumění základním pokynům ve třídě komunikační aktivity
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- používání osvojované slovní zásoby v mluveném projevu správná výslovnost hlásek, slov a slovních spojení správný důraz ve slově a větě, rytmus, intonaci a vázání slov
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	- čtecí aktivity s obrázky, které mají za cíl porozumění hlavní myšlence textu nebo konkrétní informaci v textu

CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	- poslechové aktivity s obrázky, které mají za cíl porozumění hlavní myšlence nebo konkrétní informaci
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- přiřazování psané formy slova k jeho správné výslovnosti
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- správné psaní probíraných slov a vět

39

Poslech s porozuměním		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- aktivity na porozumění základním pokynům ve třídě
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- osvojování a procvičování nové slovní zásoby, zejména s obrázkovou oporou
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- poslechové aktivity s obrázky, které mají za cíl porozumění hlavní myšlence nebo konkrétní informaci
Mluvení		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	- aktivity zaměřené na schopnost zapojení se do rozhovoru s důrazem na plynulost

		nebo přesnost mluveného projevu
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- použití osvojované slovní zásoby (např. osobní údaje, rodina, škola, volný čas) a gramatických jevů v mluveném projevu
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- použití osvojované slovní zásoby (např. osobní údaje, rodina, škola, volný čas) a gramatických jevů v rozhovoru

Čtení s porozuměním		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- čtecí aktivity zaměřené na vyhledání konkrétní informace v textu
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- čtecí aktivity s cílem pochopení podstaty textu, zejména s vizuální oporou

40

Psaní		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka	- psaní krátkých textů na základní probíraná témata (např. osobní život, rodina, škola, události a činnosti z oblasti svých zájmů a každodenního života) - rozeznávání rozdílnosti mluvené a psané složky jazyka
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje	vyplní osobní údaje do	- vyplňování

do formuláře	formuláře	základních informací do formuláře
--------------	-----------	-----------------------------------

2. stupeň 6. - 9. ročník

Poslech s porozuměním		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	- poslechové aktivity, které mají za cíl porozumění hlavní myšlence nebo konkrétní informaci
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- poslechové aktivity na celkové porozumění promluvě nebo konverzaci na osvojované téma

Mluvení		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	- aktivity na správnou tvorbu otázek, vedení a zapojení se do rozhovoru v běžných formálních i neformálních situacích - rozeznávání formálních a neformálních aspektů jazyka
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	- aktivity zaměřené na mluvení o osvojovaných tématech jako jsou rodina, kamarádi, škola a volný čas
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- vyprávění příběhu a událostí - popis místa, osob a věcí ze svého každodenního života

Čtení s porozuměním		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	rozumí textům přiměřené složitosti, vyhledá požadované informace, pracuje s autentickými materiály; rozumí slovům a přiměřeně složitým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů	-čtecí aktivity, které mají za cíl porozumění hlavní myšlenky nebo konkrétní informaci -čtecí aktivity na rozvoj slovní zásoby -práce s autentickými zdroji -práce se slovníky
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace		

Psaní		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- vyplňování základních informací do formuláře
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	- psaní krátkých textů na základní probíraná témata (např. o sobě, rodina nebo volný čas)
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	reaguje na jednoduchá písemná sdělení	- psaní odpovědi na písemná sdělení - rozpoznání rejstříku sdělení a schopnost použití adekvátního rejstříku v písemné odpovědi

6.4 Další cizí jazyk

6.4.1 Charakteristika předmětu

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Obsahové vymezení:

Konkrétním cílem výuky dalšího cizího jazyka je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Výběr dalšího cizího jazyka provede ředitel po diskuzi se žáky. Prioritou výuky je rozvíjení schopnosti žáka dorozumět se v reálných situacích běžného života. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním

vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím, umožňuje snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí. Vyučovací předmět Další cizí jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Časové vymezení:

Vyučovací předmět Další cizí jazyk se realizuje v 7. - 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

7. ročník - 2 hodiny týdně

- 8. ročník - 2 hodiny týdně
- 9. ročník - 2 hodiny týdně .

Organizační vymezení:

Výuka dalšího cizího jazyka probíhá na různých místech (učebny školy, venkovní prostory, 42

tělocvična, muzea, atd.), která nejlépe odpovídají metodám zvoleným pro konkrétní vyučovací hodinu. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut, přičemž pro výuku cizího jazyka se v ročníkových skupinách využívají dělené hodiny. Žáci mají možnost zařadit se do studijní skupinky, která nejlépe odpovídá jejich úrovni a potřebám. Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci.

Organizační formy výuky:

- individuální práce (volná práce)
- spolupráce dětí (vzájemná pomoc a učení, volná práce dvojic a malých skupin) • práce v páru (žák - žák)
- skupinové lekce (učitel - skupina žáků)
- samostatná práce skupin podle zadaných kritérií
- individuální práce žáka podle zadaných kritérií
- projekty
- školní akce

Výchovné a vzdělávací strategie:

- průvodce respektuje osobnost a individuální potřeby žáka
- průvodce připravuje prostředí a zajišťuje vhodné podmínky pro rozvoj a učení žáků • průvodce diferencuje svůj přístup k žákům dle jejich schopností, vede děti stylem “student centred” učení, žáci si na všechny poznatky přicházejí sami
- průvodce ponechává v některých případech volbu tématu a materiálu na žákovi, na jeho individuální připravenosti se problémem zabývat a v případě potřeby ukazuje žákovi, co je třeba zvládnout před dosažením stanoveného cíle
- průvodce používá řadu možností interakce, samostatnou práci studenta, párovou a skupinovou práci a práci v celé skupině
- průvodce pozoruje jednotlivé děti i celý kolektiv a na základě pozorování navrhuje vhodné aktivity
- průvodce využívá souvislostí mezi tématy i souvislostí s realitou blízkou žákovi • na postupu práce se průvodce domlouvá s žákem, dílčí vzdělávací cíle stanovuje průvodce ve

spolupráci s žákem a jeho zákonným zástupcem

- žák si zakládá výsledky své práce do portfolia, učitel pomáhá dítěti vést přehled o zvládnutých okruzích učiva
- průvodce si vede záznamy o pokrocích žáka a o dosažených cílech vzdělávání 43

6.4.2 Vzdělávací obsah předmětu Další cizí jazyk

Poslech s porozuměním		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	aktivity na porozumění základním pokynům ve třídě komunikační aktivity
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- poslechové aktivity s obrázky, které mají za cíl porozumění hlavní myšlence nebo konkrétní informaci - aktivní procvičování probírané slovní zásoby, zejména s obrázkovou oporou
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- aktivity na porozumění základním funkčním frázím pro pozdrav a poděkování
Mluvení		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
DCJ-9-2-01 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů	Žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů	- aktivity zaměřené na schopnost zapojení se do rozhovoru s důrazem na plynulost nebo přesnost mluveného projevu

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- použití osvojované slovní zásoby (např. osobní údaje, rodina, škola, volný čas) a gramatických jevů v mluveném projevu
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- použití osvojované slovní zásoby (např. osobní údaje, rodina, škola, volný čas) a gramatických jevů v rozhovoru

44

Čtení s porozuměním		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	- čtecí aktivity s cílem pochopení podstaty textu, zejména s vizuální oporou
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	- čtecí aktivity zaměřené na vyhledání konkrétní informace v textu - čtecí aktivity zaměřené na zopakování slovní zásoby, zejména s vizuální oporou
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal, zejména má-li k dispozici vizuální oporu	
Psaní		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- vyplňování základních informací do formuláře
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- psaní krátkých textů na základní probíraná témata (např. osobní život, rodina, škola, události a činnosti z oblasti svých zájmů a každodenního života) - rozeznávání rozdílnosti mluvené a

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	psané složky jazyka
--	---	---------------------

6.5 Matematika

6.5.1 Charakteristika předmětu

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Obsahové vymezení:

Cílem předmětu Matematika a její aplikace je budovat v dětech základ matematického myšlení, ukotvovat v nich cit pro matematické krásno a radost z řešení problémů pomoci matematického pohledu; důraz není kladen na kupecké počty, leč jsou nezbytnou nutností.

Časové vymezení:

Předmět je vyučován od 4. třídy s dotací 3 hodiny týdně.

Organizační vymezení:

Formy předmětových celků:

- Matematika od 4. třídy

Organizační formy výuky:

- individuální práce (volná práce)
- spolupráce dětí (vzájemná pomoc a učení, volná práce dvojic a malých skupin)
- práce v páru (žák - žák)
- skupinové lekce (učitel - skupina žáků)
- samostatná práce skupin podle zadaných kritérií
- individuální práce žáka podle zadaných kritérií
- projekty
- školní akce

Výchovné a vzdělávací strategie:

- průvodce respektuje osobnost a individuální potřeby žáka
- průvodce připravuje prostředí a zajišťuje vhodné podmínky pro rozvoj a učení žáků
- průvodce diferencuje svůj přístup k žákům dle jejich schopnosti samostatné práce a kde je to možné, ustupuje do pozadí
- pokud je to možné, ponechává průvodce volbu tématu a materiálu na žákovi, na jeho individuální připravenosti se problémem zabývat a v případě potřeby ukazuje žákovi, co je třeba zvládnout před dosažením stanoveného cíle
- průvodce pracuje s žáky pomocí individuálních i skupinových lekcí, v nichž prezentuje možné postupy práce
- průvodce pozoruje jednotlivé děti i celý kolektiv a na základě pozorování zařazuje vhodné

aktivity

- průvodce využívá souvislostí mezi tématy i souvislostí s realitou blízkou žákovi
- na postupu práce se průvodce domlouvá s žákem, dílčí vzdělávací cíle stanovuje průvodce ve spolupráci s žákem a jeho zákonným zástupcem
- žák si zakládá výsledky své práce do portfolia, učitel pomáhá dítěti vést přehled o zvládnutých okruzích učiva
- průvodce si vede záznamy o pokrocích žáka a o dosažených cílech vzdělávání

6.5.2 Vzdělávací obsah předmětu Matematika

1. stupeň 4. - 5. ročník

Číslo a početní operace		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy z praktického života užitím osvojených praktických operací	-pochopení slovních úloh s důrazem na poznání vhodné početní operace -nalézání slovních úloh v běžném životě, jejich tvoření na základě podobnosti
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	osvojení si kvantitativních jevů pomocí čísel ovládání početních operací v oboru přirozených čísel zkoumání různých strategií

46

M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	výpočtu jednotlivých úloh, volení vhodné strategie na základě predikce
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	- uchopení reality vhodným slovním pojmenováním s využitím sčítání, odčítání, násobení či

		dělení
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	osvojení desetinných čísel a zlomků hledání situací, kdy je vhodné použití zlomku pro popis daného jevu hledání výhod počítání se zlomky oproti počítání s desetinnými čísly
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	
M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	- hrátky s číselnou osou v celém jejím rozsahu (v rámci přímk)

47

Závislosti, vztahy a práce s daty		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	objevování času (hodiny i lidský věk), objevování hodnoty peněz objevování smyslu jednotek a jejich převody porozumění jevům v okolí pomocí zápisu do tabulky čtení z jednoduchých diagramů první setkání s pojmem pravděpodobnost
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- určení aritmetického průměru - hledání statistických jevů v realitě, jejich základní popis - používání základních tabulek a diagramů k lepšímu pochopení fungování reality, případně

M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy		k její predikci - zkoumání různých souborů dat, jejich systematizace, třídění se zaměřením k pochopení a následnému užití
--	--	--

48

Geometrie v rovině a v prostoru		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
M-3-3-02 porovnáva velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	porovnáva velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	zobrazování prostorových krychlových staveb na papír tvoření krychlových staveb, jejich přestavba a zaznamenání na papír vztah mezi 2D a 3D zobrazením (krychle a její síť) geometrické logické úlohy, puzzle
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	rozvoj prostorového vnímání pomocí představivosti a konkrétních úloh s tělesy motivace pro rýsování v návaznosti na praktický projekt; hledání toho, co vše potřebujeme znát pro dobré zachycení reality hledání vlastností speciálních množin bodů (kolmice, rovnoběžka) a jejich použití v praxi zkoumání využití znalosti úhlu a rozměrů jednotlivých rovinných i prostorových útvarů; využití os souměrnosti hrátky s logickými grafickými úlohami v 2D i 3D
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	sestrojí rovnoběžky a kolmice	
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	

M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	
Nadstandardní aplikační úlohy a problémy		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	hledání kreativních řešení atypických úloh s důrazem na radost a krásu z objevování úlohy z matematické olympiády či jiných soutěží

2. stupeň 6. - 9. ročník

Číslo a početní operace		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	zkoumání, jak lze popsat svět čísla (smysl poměru, zlomku, úměry, procenta, mocniny, odmocniny a rovnice) zamýšlení se nad proměnnou, hledání její podoby v reálném světě zkoumání možností praktické aplikace matematiky za pomoci exkurzí objevování možností matematiky v oboru přirozených a celých čísel
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem,	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem,	

poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	desetinným číslem, procentem)	
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	

50

Geometrie v rovině a v prostoru		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá	zkoumání rovinných útvarů, jejich konstrukce a užití v praxi zkoumání těles, jejich konstrukce a

matematickou symboliku	potřebnou matematickou symboliku	užití v praxi Pythagorova věta, věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků Thaletova kružnice
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	
M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	načrtne a sestrojí rovinné útvary	
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	načrtne a sestrojí síť základních těles	
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	

Nadstandardní aplikační úlohy a problémy		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	úlohy z matematických olympiád, Klokanů a dalších obdobných matematických soutěží hledání vícero řešení jednoho problému
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	

6.6 Svět v souvislostech

6.6.1 Charakteristika předmětu

Vzdělávací oblasti: Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura, Člověk a svět práce

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Svět v souvislostech integruje na prvním stupni očekávané výstupy vzdělávacích oblastí Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Informační technologie, Člověk a svět práce, část očekávaných výstupů oblasti Matematika a její aplikace a část očekávaných výstupů oboru Český jazyk a literatura. Z oblasti Matematika a její aplikace je do předmětu Svět v souvislostech vyčleněno učivo, které se zaměřuje na praktickou aplikaci matematických operací. Z oboru Český jazyk a literatura obsahuje všechny očekávané výstupy zaměřené na čtenářskou gramotnost, kritické myšlení a související, kromě gramatického učiva a výuky čtení a psaní v 1. ročníku.

Na druhém stupni pak integrovaný předmět zahrnuje navíc očekávané výstupy ze vzdělávacích oblastí Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví.

Tematická šíře předmětu umožňuje vyučovat ho prostřednictvím realizací dlouhodobých interdisciplinárních tematických celků. Ve výuce je kladen důraz na praktickou aplikaci získaných vědomostí, aktivní zapojení žáků a hledání souvislostí mezi informacemi napříč vzdělávacími obory.

Časové vymezení:

Předmět se vyučuje od 1. ročníku v této hodinové dotaci:

- 1. ročník - 9 hodin týdně
- 2. ročník - 11 hodin týdně

52

- 3. ročník - 11 hodin týdně
- 4. ročník - 15 hodin týdně
- 5. ročník - 15 hodin týdně
- 6. ročník - 17 hodin týdně
- 7. ročník - 16 hodin týdně
- 8. ročník - 18 hodin týdně
- 9. ročník - 18 hodin týdně

Organizační vymezení:

Formy předmětových celků:

- Svět v souvislostech
- Shromáždění
- Ranní kruh
- Samorost od 1. třídy

Organizační formy výuky:

- individuální práce (volná práce)
- spolupráce dětí (vzájemná pomoc a učení, volná práce dvojic a malých skupin) • práce v páru (žák - žák)
- skupinové lekce (učitel - skupina žáků)
- samostatná práce skupin podle zadaných kritérií
- individuální práce žáka podle zadaných kritérií
- projekty
- kurzy
- workshopy
- integrovaná tematická výuka
- problémová výuka
- badatelská výuka
- experimenty
- školní akce

Výchovné a vzdělávací strategie:

- průvodce respektuje osobnost a individuální potřeby žáka
- průvodce připravuje prostředí a zajišťuje vhodné podmínky pro rozvoj a učení žáků •

průvodce diferencuje svůj přístup k žákům dle jejich schopností, žáci si na maximum poznatků přicházejí sami

- průvodce ponechává v některých případech volbu tématu a materiálu na žákovi, na jeho individuální připravenosti se problémem zabývat a v případě potřeby ukazuje žákovi, co je třeba zvládnout před dosažením stanoveného cíle
- průvodce používá řadu možností interakce, samostatnou práci studenta, párovou a skupinovou práci a práci v celé skupině

53

- průvodce pozoruje jednotlivé děti i celý kolektiv a na základě pozorování navrhuje vhodné aktivity
- průvodce využívá souvislostí mezi tématy i souvislostí s realitou blízkou žákovi • na postupu práce se průvodce domlouvá s žákem, dílčí vzdělávací cíle stanovuje průvodce ve spolupráci s žákem a jeho zákonným zástupcem
- žák si zakládá výsledky své práce do portfolia, učitel pomáhá dítěti vést přehled o zvládnutých okruzích učiva
- průvodce si vede záznamy o pokrocích žáka a o dosažených cílech vzdělávání

6.6.2 Vzdělávací obsah předmětu Svět v souvislostech

6.6.2.1 Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace, obor Český jazyk 1. stupeň 1. - 5. ročník

Komunikační a slohová výchova		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- vedení diskuze se spolužáky - vhodně argumentuje - respektuje názory ostatních - prezentuje zjištěné informace
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	

ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- zapíše zjištěné informace
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- hlasitě a tiché čtení s důrazem na porozumění textu
	používá dostupné textové zdroje a vyhledává v nich potřebné informace	- práce s učebnicemi, encyklopediemi, dětskou literaturou a dalšími textovými zdroji

54

ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	techniky čtenářské gramotnosti a kritického myšlení formulace otázek a klíčových pojmů techniky tvorby zápisků
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	shrnutí děje příběhu a jeho reprodukce sdílení zážitků reprodukce pravidel
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	vede správně dialog a telefonický rozhovor	- dramatizace a praktický nácvik problémových situací
	efektivně komunikuje s členy skupiny	skupinové práce rozvoj slovní zásoby efektivní komunikační strategie
	dodržuje základní zásady bezpečné komunikace na	pravidla ochrany osobních údajů

	internetu	komunikační etika
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	identifikace manipulativních sdělení obsahový rozbor textu diskuze
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	prezentace práce komunikace ve skupině přednes techniky dramatické výchovy
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	spisovná čeština nářečí obecná čeština určení komunikačního záměru a tvorba sdělení
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- tvorba účelových textů i vlastních sdělení
	voří autorské texty a vhodně je stylizuje	
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	určuje klíčové pojmy v textu	tvorba osnovy techniky čtenářské gramotnosti a kritického myšlení
	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	

Literární výchova

55

Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku volí si knihy ke čtení dle vlastního zájmu	hlasité čtení přednes, reprodukce dramaturgie návštěva knihovny sdílení námětů ke čtení

ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	tvorba recenzí, sdílení zážitků z četby rozhovory o knihách, literárních postavách pozorný poslech
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	poslech a četba básničky pohádka
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	techniky čtenářské gramotnosti a kritického myšlení kladení účelově zaměřených otázek popis literárních postav
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	různé techniky záznamů z četby záznam dojmů z četby preferovaným způsobem
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	tvorba recenze rozhovor o knize výběr tématu pro vlastní písemnou tvorbu
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	četba dle vlastních zájmů sdílení zážitků z četby diskuze o literárních tématech
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	

2. stupeň 6. - 9. ročník

Komunikační a slohová výchova		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými	vyhledávání zdrojů tvorba textů různého komunikačního záměru techniky kritického myšlení

dostupnými informačními zdroji	informačními zdroji	srovnávání textů, myšlenek, názorů typy informačních zdrojů
	vyhledává a volí si vhodné informační zdroje	
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	

56

ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	- rozpoznání manipulativních slovních spojení a neplatné argumentace
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	praktický nácvik prezentace, problémových dialogů a diskuzí rozličné komunikační techniky a strategie učební strategie praktická aplikace gramatických poznatků v písemném i mluveném projevu
	argumentuje vhodnými prostředky s ohledem na typ komunikační situace; uplatňuje efektivní komunikační a učební strategie	
	uceleně prezentuje vlastní práci za využití vhodných verbálních technik a vizuálního doprovodu; formu prezentace přizpůsobuje posluchačům	- příprava prezentace včetně doprovodných textových a vizuálních podkladů a její přednes
	v on-line prostředí si chrání informační soukromí a jedná dle zásad bezpečnosti na internetu; vhodně v on-line prostředí komunikuje v souladu s obecnou komunikační etikou	zásady bezpečnosti na internetu komunikační etika v emailu, sociálních sítích apod.
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	vedení dialogu prezentace skupinové diskuze prvky dramatické výchovy

ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; seznámí posluchače s textem dle předem připravených podkladů	rozmanité techniky práce s textem a tvorby zápisků výpisky a výtah prezentace daného tématu výklad
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	tvůrčí psaní tvorba účelových písemných sdělení úvaha, vyprávění, popis,

57

pravidel mezivětného navazování	tvoří autorské texty rozmanitými literárními styly	popis pracovního postupu, pozvánka, charakteristika, žádost, soukromý a úřední dopis, vyplňování úředních formulářů
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	

Literární výchova		
--------------------------	--	--

Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	sdílení a vyhledávání literárních a kulturních zážitků záznam literárních a kulturních zážitků různými formami
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	tvůrčí psaní tvorba účelových písemných sdělení úvaha, vyprávění, popis, popis pracovního postupu, pozvánka, charakteristika, žádost, soukromý a úřední dopis, vyplňování úředních formulářů
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	poezie, próza, drama; žánry lyrické, epické a dramatické v proměnách času hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- srovnání knihy s divadelní nebo filmovou reprodukcí
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	vyhledává informace v různých typech textových i elektronických zdrojů	- práce s encyklopediemi, učebnicemi, kronikami, elektronickými zdroji, atlasy, klíči, příručkami apod.

6.6.2.2 Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace, obor Anglický jazyk 1. stupeň 1. - 5. ročník

Čtení s porozuměním		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům	- čtecí aktivity zaměřené na vyhledání konkrétní informace v textu
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- čtecí aktivity s cílem pochopení podstaty textu, zejména s vizuální oporou

2. stupeň 6. - 9. ročník

Čtení s porozuměním		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	rozumí textům přiměřené složitosti, vyhledá požadované informace, pracuje s autentickými materiály;	čtecí aktivity, které mají za cíl porozumění hlavní myšlenky nebo konkrétní informace
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	rozumí slovům a přiměřeně složitým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů	čtecí aktivity na rozvoj slovní zásoby práce s autentickými zdroji práce se slovníky

6.6.2.3 Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace

1. stupeň 1- 5. ročník

Závislosti, vztahy a práce s daty		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	objevování času (hodiny i lidský věk), objevování hodnoty peněz objevování smyslu jednotek a jejich převody porozumění jevům v okolí
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	

59

M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	pomocí zápisu do tabulky čtení z jednoduchých diagramů první setkání s pojmem pravděpodobnost
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	vyhledává, sbírá a třídí data	určení aritmetického průměru hledání statistických jevů v realitě, jejich základní popis používání základních tabulek a diagramů k lepšímu pochopení fungování reality, případně k její predikci zkoumání různých souborů dat, jejich systematizace, třídění se zaměřením k pochopení a následnému užití
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	

2. stupeň 6. - 9. ročník

Závislosti, vztahy a práce s daty		

Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	hledání matematických vztahů mezi věcmi ve světě, sestavování jednoduchých lineárních funkcí, nepřímých úměr, grafů, diagramů čtení grafů v běžném životě; identifikace manipulačních grafů základy finanční gramotnosti aritmetický průměr a jiné běžně užívané statistické údaje; jejich hledání, pojmenování a poznání jejich významu (údaje vhodné a zavádějící)
M-9-2-02 porovnáva soubory dat	porovnáva soubory dat	
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	
M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	

60

6.6.2.4 Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie

1. stupeň 4. - 5. ročník

Základy práce s počítačem		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ICT-5-1-01 využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	- základní funkce počítače, periferie
ICT-5-1-02 respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady	respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady	základy počítačové bezpečnosti základy údržby počítače a jeho komponent
ICT-5-1-03 chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	- základy počítačové bezpečnosti, ochrana dat
Vyhledání informací a komunikace		

Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ICT-5-2-01 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	- vyhledávání na internetu
ICT-5-2-02 vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	- práce s elektronickými informačními zdroji
ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	- používání online komunikace (zásady bezpečnosti osobních dat, etika apod.)
Zpracování a využití informací		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ICT-5-3-01 pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	- základy práce s běžnými textovými a grafickými editory

2. stupeň 6. - 9. ročník

Vyhledávání informací a komunikace		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ICT-9-1-01 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	- základy internetové bezpečnosti, hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování

Zpracování a využití informací		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo

ICT-9-2-01 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	- základy práce s běžnými textovými, grafickými editory i tabulkovými editory
ICT-9-2-02 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	- základy formátování a grafické úpravy textu a obrazu
ICT-9-2-03 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	- ochrana duševního vlastnictví na internetu
ICT-9-2-04 používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	- kritické myšlení ve vztahu k online informačním zdrojům
ICT-9-2-05 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	- prezentace nově nabytých poznatků v textové, grafické a multimediální formě

6.6.2.5 Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět

1. stupeň 1. - 5. ročník

Místo, kde žijeme		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	samostatně a bezpečně se dopravuje do školy a zpět; bezpečně se pohybuje v okolí domova i školy; buduje pozitivní vztah ke své škole, městu, krajině; orientuje se v jednoduchém plánu; zvládá základní orientaci v mapě ČR; vnímá okolní přírodu různými smysly	škola, domov a jejich okolí moje obec, místní krajina plán, mapa vlast vztah krajiny a člověka
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)		
ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost		

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	pohybuje se v Praze a jejím okolí, orientuje se na její mapě; ukáže hranice ČR, umístí ji v kontextu Evropy, světa; na mapě nalezne nejdůležitější pohoří, města a řeky ČR; orientuje se dle světových stran na mapě; orientuje se podle mapy ve městě i v terénu; podílí se na plánování a realizaci výletu	obec a okolní krajina naše vlast ČR, Evropa a svět mapy zeměpisné a tematické různé kultury a kulturní rozdíly
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě		

62

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí		
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického		
ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích		
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	-fungování a význam České republiky

Lidé kolem nás		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo

<p>ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p>	<p>popíše vztahy v rodině, třídě, škole, objasní jejich význam; podílí se na vyvozování a dodržování pravidel soužití v komunitě; posoudí přirozené odlišnosti, přednosti a nedostatky sebe a druhých lidí, projevuje toleranci k nim</p>	<p>rodina a chování lidí soužití práce a volný čas právo a spravedlnost peníze, finanční gramotnost kultura základní globální problémy</p>
<p>ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p>	<p>zhodnotí význam různých povolání v kontextu každodenního života</p>	
<p>ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</p>	<p>popíše vztahy v rodině, třídě, škole, objasní jejich význam; podílí se na vyvozování a dodržování pravidel soužití v komunitě</p>	
<p>ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení</p>	<p>zná různé typy rozhodovacího procesu; uvědomuje si role, které je schopen v týmu zastávat a role, které zastávají ostatní; rozeznává přirozené odlišnosti, přednosti a nedostatky sebe a druhých lidí, učí se toleranci k nim; spolupracuje se spolužáky</p>	

63

<p>ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</p>	<p>adekvátně reaguje na chování porušující základní lidská práva či demokratické principy;</p>	
<p>ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů,</p>	<p>hospodaří s kapesným; vysvětlí hodnotu peněz; orientuje se v cenách základního zboží</p>	

vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy		
ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	podílí se na ovlivňování svého okolí (školy, městské části, města)	
Lidé a čas		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	přiměřeně si rozvrhuje čas, odhadne, jaká činnost mu zabere jaký časový prostor	- orientace v čase a časový řád
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	objasní základní historii regionu; rozpoznává příběh jako základní zdroj historie, zná některé pověsti Prahy a Středních čech; navštíví lokální historickou památku	- region: minulost a současnost
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	seznamuje se s rodinnou historií, sestaví rodokmen; popíše vztahy v rodině, třídě, škole, objasní jejich význam	- rodina: soužití a chování lidí
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	orientuje se v časové přímce v rámci života rodiny; orientuje se v základním běhu věků - periodizace	orientace v čase a časový řád významné události našich dějin minulost kraje a předků regionální památky, lidový folklór práce s daty, tištěnými a on-line zdroji
ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	využívá různé historické zdroje, vyhledá údaje, kterými doloží historická fakta	

ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	popíše základní kostru českých dějin a některé velké příběhy české historie; popíše historii regionu; rozpoznává příběh jako základní zdroj historie, zná některé pověsti Prahy a Středních Čech; kriticky uvažuje o národních mýtech; navštíví lokální historickou památku	
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik		
ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů		

Rozmanitost přírody		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	zkoumá přírodu a uvědomuje si vztahy v ní; pobývá v přírodě ve všech ročních obdobích; vnímá hodnotu a význam přírody	koloběh roku rostliny, houby, živočichové životní podmínky voda, vzduch, půda látky a jejich vlastnosti
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	rozezná běžné české živočichy, rostliny, plodiny, houby; dokáže se starat o zvíře a rostlinu	
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	zkoumá přírodu a uvědomuje si vztahy v ní	
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází	zkoumá přírodu a uvědomuje si vztahy v ní; vnímá hodnotu a význam přírody	látky a jejich vlastnosti živá a neživá příroda rostliny,

souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka		houby, živočišné nerosty, horniny, půda vesmír a Země vztah člověka a přírody ochrana životního prostředí
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	vysvětlí střídání ročních období a rozdělení času v kontextu vesmíru	
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	zkoumá přírodu a uvědomuje si vztahy v ní; rozezná běžné české živočichy, rostliny, plodiny, houby; zná jejich užitek a charakteristiky jejich typického prostředí	

65

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	zkoumá přírodu a uvědomuje si vztahy v ní; dokáže se starat o zvíře a rostlinu účelně používá encyklopedii, atlas	
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	třídí odpad, zná koloběh odpadu; zhodnotí vztah přírody a člověka; posoudí odpovědnost lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, rostlin a živočichů	
ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	uvede příklady živelných pohrom a ekologických katastrof; v modelové situaci prokáže adekvátní chování v krizové situaci	
ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	zkoumá přírodu a uvědomuje si vztahy v ní	

Člověk a jeho zdraví		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
<p>ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p>	<p>rozeznává části lidského těla; používá základní relaxační techniky, objasní svůj biorytmus, rozvíjí soustředění; ovládá základní hygienické návyky; trénuje samostatnost v sebeobsluze, poznávání a naplňování svých potřeb; zná běžná onemocnění a způsoby jejich prevence</p>	<p>lidské tělo péče o zdraví osobní bezpečí relaxační techniky a techniky pro podporu soustředění sebeobslužné úkony běžná onemocnění a jejich prevence</p>
<p>ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p>	<p>vyjmenuje nouzová telefonní čísla; ošetří drobná poranění; je pozorný ke svému okolí a bezpečně se v něm pohybuje; předchází úrazům a poraněním; v modelové situaci prokáže adekvátní chování v krizové situaci; popíše účel linky bezpečí; přivolá pomoc v případě ohrožení; užívá adekvátní způsoby odmítání a přijetí odmítnutí</p>	<p>telefonní čísla integrované záchranné služby a další důležitá čísla ochrana zdraví v běžných i mimořádných situacích; komunikace s operátorem</p>

66

<p>ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p>		<p>- komunikační dovednosti</p>
<p>ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>		

<p>ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života</p>	<p>rozeznává části lidského těla, orgány, jejich funkce; rozlišuje základní složky potravin a jejich význam pro organismus</p>	<p>lidské tělo péče o zdraví osobní bezpečí hromadné ohrožení, mimořádné situace základy sexuální výchovy techniky učení a studijní strategie relaxační techniky a techniky pro podporu soustředění</p>
<p>ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p>	<p>popíše vývoj člověka</p>	
<p>ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p>	<p>vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné; způsoby, metody a strategie; při učení aplikuje techniky, které mu vyhovují; používá základní relaxační techniky, objasní svůj biorytmus, rozvíjí soustředění;</p>	
<p>ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p>	<p>v modelové situaci prokáže adekvátní chování v krizové situaci; popíše účel linky bezpečí; přivolá pomoc v případě ohrožení</p>	
<p>ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p>	<p>odůvodní nebezpečí užívání návykových látek; užívá adekvátní způsoby odmítání a přijetí odmítnutí</p>	
<p>ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</p>	<p>předchází úrazům a poraněním; upevňuje hygienické návyky, rozumí jejich smyslu</p>	
<p>ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p>	<p>rozpozná život ohrožující zranění; dovede zkontrolovat základní životní funkce, zná stabilizovanou polohu; ošetří drobná poranění; přivolá pomoc v případě ohrožení</p>	

ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	popíše vztahy v rodině, třídě, škole, objasní jejich význam; podílí se na vyvozování a dodržování pravidel soužití v komunitě orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování; vysvětlí změny, které se v těle odehrávají v průběhu puberty	
--	--	--

6.6.2.6 Vzdělávací oblast Člověk a společnost, obor Dějepis

2. stupeň 6. - 9. ročník

Rozdělený a integrující svět		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa. Uvede příklady střetávání obou bloků.	vysvětlí politické rozdělení světa v souvislosti s výsledky II. světové války; vysvětlí pojem studená válka, uvede příklady střetávání mocenských bloků	- svět, Evropa a Československo po II světové válce do roku 1990.
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	posoudí příčiny a důsledky zhroutilí komunistických režimů v Evropě a v Československu i způsob provedení politické změny; posoudí průnik masové kultury do života společnosti a její globální charakter; orientuje se v procesu vzniku a vývoje významných světových a evropských organizací a posoudí jejich význam	svět a Československo po roce 1989 rozdělení Československa a vznik ČR, účast v mezinárodních organizacích (EU, NATO...)
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	vysvětlí pojem země třetího světa, posoudí proces dekolonizace a jeho důsledky	- dekolonizace, svět po II. sv. válce
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	na příkladech doloží historickou podmíněnost vybraných problémů světa	- svět po roce 1990

Moderní doba		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo

D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	na příkladech posoudí válečný konflikt v ekonomických a technologických souvislostech; uvede příklady pozitivních a negativních důsledků války	- I. a II. světová válka
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	- Evropa a svět v 21. století
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	uvede příklady totalitních systémů, včetně příčin jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; porovná jejich společné a rozdílné znaky	

68

D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	na příkladech z dějin uvede důsledky antisemitského a rasistického přístupu. Zdůvodní nepřijatelnost tohoto přístupu	Německo a Evropa po první světové válce otroctví a rasová segregace v 19. a 20. století
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	- vznik, vývoj a zánik Československa a v kontextu Evropských a světových událostí
Modernizace společnosti		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	objasní a časově zařadí fenomén národního obrození	- svět v 19. století

D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti; v základních rysech popíše Velkou francouzskou revoluci, její příčiny a důsledky; popíše Napoleonovo tažení Evropou	- Evropa na přelomu 17. a 18. století
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	seznamuje se s historií boje obyvatel všech evropských zemí za občanská práva. Vysvětlí fenomén národního obrození	- České země v 19. století
D-9-6-04 charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	seznamuje se s historií boje obyvatel všech evropských zemí za občanská práva	- Evropa v 19. století
D-9-6-05 na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy	seznamuje se s historií boje obyvatel všech evropských zemí za občanská práva	
	objasní nástup občanské společnosti v Evropě v 19. století a úlohu revolucí v tomto procesu	

69

D-9-6-06 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií	vysvětlí příčiny a důsledky vědeckotechnické revoluce v 19. století; vysvětlí hospodářský a politický rozvoj USA v kontextu ostatního světa; dokáže vysvětlit pojem kolonialismus	- svět v 19. století
Objevy a dobývání. Počátky nové doby		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo

D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	- renesance
D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	posoudí husitské hnutí včetně jeho příčin a důsledků pro českou společnost; posoudí husitskou tradici v průběhu různých dějinných období české společnosti	- doba husitská
D-9-5-03 popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	- zámořské objevy
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie; posoudí v kontextu jednotlivých vrstev společnosti	- České země a Habsburská monarchie, - Dějiny Evropy v 15. 16. a 17. století
D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	
D-9-5-06 na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	
D-9-5-07 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	- dějiny světového umění

Křesťanství a středověká Evropa			
--	--	--	--

Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	vysvětlí pojem stěhování národů v kontextu civilizačních změn v Evropě	- stěhování národů
D-9-4-02 porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	rozlišuje západoevropskou, byzantsko-slovanskou a islámskou kulturní oblast v kontextu pádu římské civilizace	křesťanství a středověká Evropa utváření států ve východoevrop. a západoevropském kultur. kruhu Islám (Arabové, Turci) křížové výpravy Velkomoravská říše Český stát
D-9-4-03 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	
D-9-4-04 vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	reflektuje úlohu křesťanství a víry v životě středověké společnosti, symbiózu světské a církevní moci, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	Přemyslovci a český stát v kontextu evropských dějin Lucemburkové na českém trůně
D-9-4-05 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	
Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury		
Výstupy RVP Žák: D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	Výstupy ŠVP Žák: reflektuje přírodní podmínky jako možný katalyzátor vzniku a zániku civilizací	Učivo - antika - střeďo a jihoamerické civilizace

uvede nejvýznamnější typy

památek,

které sestaly součástí světového

kulturního dědictví

vysvětlí judaisticko křesťanské kořeny Euroatlantické civilizace, uvede příklady významných antických osobností a posoudí jejich význam pro současnou civilizaci

71

D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví

D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie vysvětlí podstatu antických

demokracií, reflektuje jejich jednotlivé odlišnosti, rozliší postavení jednotlivých společenských skupin

D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
- starověký Egypt - civilizace středního východu

Počátky lidské společnosti		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	- pravěk v evropském a českém kontextu
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost D-9-2-03 uvede příklady archeologických kultur na našem území	objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	- neolitická revoluce a rozvoj kulturních společností v kontextu světa, Evropy a českých zemí

Člověk v dějinách		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků a význam jejich interpretace či dezinterpretace	dějiny očima vítězů metodologie a interpretace v historických vědách pomocné vědy historické.
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	rozliší různé zdroje informací o minulosti a komentuje jejich věrohodnost	dějiny všedního dne práce se zdroji dat

D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	chápe časovou osu jako jeden z nástrojů k porozumění chronologického sledu dějinných událostí a epoch	hlavní etapy dějin od prehistorie po současnost práce se zdroji dat
---	---	---

6.6.2.7 Vzdělávací oblast *Člověk a společnost*, obor *Výchova k občanství* 2. stupeň 6.

- 9. ročník

Člověk ve společnosti		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	- státní symboly
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu rozeznává znaky šikany a jiného násilného chování, adekvátně na ně reaguje	- vlastenectví, nacionalismus rizikové chování a šikana řešení konfliktů
VO-9-1-03 zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje		

72

VO-9-1-04 zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	- kulturní události v Praze a regionu
VO-9-1-05 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	rozeznává mediální žánry; přiměřeně ke svému věku zhodnotí mediální informace, působení reklamy	mediální informace a etika kritické myšlení persuaze v reklamě
VO-9-1-06 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení	rozeznává znaky šikany a jiného násilného chování, adekvátně na ně reaguje; rozeznává přirozené odlišnosti, přednosti a nedostatky sebe a druhých lidí, učí se toleranci k nim; komunikuje a řeší konflikty respektujícím způsobem	rizikové chování a šikana řešení konfliktů respektující komunikace rovnost a nerovnost,

a obrany státu		tolerance
VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem		
VO-9-1-08 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám		
VO-9-1-09 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti		
VO-9-1-10 posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	spolupracuje se spolužáky	- spolupráce s různými typy lidí
Člověk jako jedinec		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	seberefektivní techniky sebehodnocení a sebedpřijetí techniky aktivního naslouchání

VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	pozitivní myšlení posilování vůle osobní cíle
VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	
Stát a hospodářství		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	formy vlastnictví a jejich ochrana funkce peněz, formy platby rozpočet rodiny a státu
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	bankovní a pojistný systém podstata fungování trhu význam daní základní formy podnikání

zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi		
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	

74

VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využit	vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využit	
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	
VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	

VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	
VO-9-3-08 rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	

75

Stát a právo		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	právní základy státu složky státní moci volby a volební právo
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	

VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	základní lidská práva, práva dítěte a jejich ochrana význam a funkce právních vztahů právní řád ČR styk s úřady právní a protiprávní jednání
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	
VO-9-4-07 provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci	provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci	
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a	rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	

76

spolupráce při postihování trestných činů		
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	

VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	
Mezinárodní vztahy. Globální svět		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	evropská integrace: podstata, význam, výhody Evropská unie a ČR mezinárodní spolupráce ekonomická, politická, bezpečnostní významné mezinárodní organizace
VO-9-5-02 uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	
VO-9-5-03 uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	- globalizace: projevy, klady, zápory - významné globální problémy a jejich řešení
VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	
VO-9-5-05 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu	objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu	

VO-9-5-06 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	
---	---	--

6.6.2.8 Vzdělávací oblast Člověk a příroda, obor Fyzika

2. stupeň 6. - 9. ročník

Látky a tělesa		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
F-9-1-01 změní vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	- experimentální poznání základních měřidel a jejich využití v praxi
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	pohled do mikrosvěta a jeho užití v běžné praxi (difuze,...)
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	zkoumání přístrojů využívajících tepelnou roztažnost
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů Výstupy RVP Žák: praktických problémů	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů Výstupy ŠVP Žák:	experimentální osvojení si pojmu hustota látky a jeho propojení s mikrosvětlem Učivo
F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	pozorování pohybů ve světě a jejich zaznamenání experimentální osvojení pojmu rychlost a jeho

F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	propojení s časem a dráhou
F-9-2-03 změří velikost působící síly	změří velikost působící síly	Newtonovy zákony experimentální objevování různých druhů sil, jejich specifik a užití ve světě (třecí, tlaková,...) zkoumání hmotnosti a propojení s gravitací, užití v praxi
F-9-2-04 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	
F-9-2-05 využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	
F-9-2-06 aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	měřidla síly a

Mechanické vlastnosti tekutin			
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo	
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	zkoumání chování těles ve vodě přemýšlení nad atmosférou přemýšlení nad tlakem ve vodě (hloubka a hustota vody) a kapalinách obecně (olej, krev,...) zkoumání hydraulického zařízení a propojení s praxí	
F-9-3-02 předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní		
Energie			
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo	

F-9-4-01 určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	měření vlastního výkonu osvojení si pojmu práce ve fyzikální světě zkoumání výkonu různých zařízení, i svépomocí vyrobených			
F-9-4-02 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem				
F-9-4-03 využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh			- experimentální aplikace -kalorimetrická rovnice zkoumání forem energie v běžném prostředí zkoumání různých skupenství, zkoumání změny skupenství jedné látky a jak to využít v běžném životě exkurze v elektrárně, diskuze nad různými zdroji energie pro lidstvo	
F-9-4-04 určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem				
F-9-4-05 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí				
Zvukové děje					
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo			
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	experimenty zaměřené na pochopení podstaty zvuku zkoumání vlnění v přírodě a hledání jak ho využít pro život			
F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí				

Elektromagnetické a světelné děje		
--	--	--

Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	zkoumání jednoduchých elektrických zařízení, se kterými se můžeme setkat běžně doma návrh a experimentální realizace jednoduchého elektrického obvodu zkoumání vlastností elektřiny v kontextu přírody hledání elektromotorů v domácnosti, jejich zkoumání a diskuze nad výhodami a aplikací ve světě
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	
F-9-6-04 využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	
F-9-6-05 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	
F-9-6-06 zapojí správně polovodičovou diodu	zapojí správně polovodičovou diodu	
F-9-6-07 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	zkoumání podstaty světla vzhledem ke geometrické aproximaci využití světla v 21. století
F-9-6-08 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	

Vesmír		
Výstupy RVP Žák:	Výstupy ŠVP Žák:	Učivo
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	pozorování noční oblohy studium naší sluneční soustavy, vlastností jednotlivých planet a slunce, zkoumání výjimečnosti Země
F-9-7-02 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	